

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

„Meje Amerike so v Franciji...“

Po vsem svetu odmevajoča izjava Roosevelta

„Zvezne pogodbe med demokratskimi državami so že pripravljene“, je najavil predsednik USA

Romunski obisk

Novi, šele pred nekaj tedni imenovani romunski zunanji minister Gregorij Gafencu je nekaj dni gost naše države. To je sploh njegov prvi obisk v inozemstvu in je z njim hotel pred Evropo izpričati, kako osnovno važnost polaga romunska vlada v sedanjih zunanje-političnih prilikah na svoje zavezništvo z Jugoslavijo. Gregorij Gafencu je glasnik te politike.

Romunija je bila zadnje mesece, odkar je izbruhnila češkoslovaška stiska v septembru lanskega leta, izpostavljena raznim zunanjim pritiskom, ki so zahtevali svoje globoke zarezne tudi na njene notranje politične razmere. Takoj po monakovski konferenci dne 30. septembra 1938 so ji nastavljali vabljive ponudbe. Šlo je za to, kdo bo lastnik Karpatске Ukrajine. Poljska in Madžarska sta sklenili, da si bosta deželico delili in tako vzpostavili vrh Karpatov skupne meje. Toda za to je bilo potrebno dobiti pristanek od Romunije, ki meji na gorsko deželico. V Bukarešti se je v naglici pripeljal poljski zunanji minister Back, ki je skušal neposredno pri romunskem kralju doseči, da bi Romunija ugodila poljski in madžarski želji po skupnih mejah. V zameno za to uslugo pa je poljski zunanji minister govoril tako, ko da že ima v žepu hvaležno izjavo madžarske vlade, da nikoli več ne bo govorila o madžarskih manjšinah v Romuniji in da bo priznala nedotakljivost obstoječe romunsko-madžarske meje. Romunski kralj ponudbi ni nasel, ostal je svoji češkoslovaški zavezniški zvest do skrajnih možnosti ter tako doprinesel svoje, da so Ukrajinci za enkrat ušli madžarski grablji. Seveda si je Romunija s tem nakopala ponovno nevoljo madžarske sosesde. Drugi pritisk je prišel v zvezi z angleškimi prizadevanji, da Romunijo gospodarsko podprejo in jo napravijo bolj odporno proti raznim poskusom gospodarske nadvlade od strani neke veselice. To je imelo hude notranje-politične posledice, kajti fašistična organizacija »Železne garde« je od nekdaj dobila precej novega življenjskega soka in se je mogoče razbohotila, tako da je morala romunska vlada izbirati med radikalnimi protukrepi ali nevarnostjo, da ne bo temu gibanju in njegovim znanjem botrom izročena na milost in nemilost. Romunska vlada se je odločila za močno samoobrambo, naj stane, kar hoče, ter je »Železno gardo« ugonobila, vso notranjo upravo pa tako preosnovala, da podobni podvigi v bodoče ne bodo več mogoči. S tem si je Romunija nakopala spet zamero pri tistih, ki so izven države stali za hrbtom »Železne garde«, a njeno odločno stališče ji je okrepilo notranjo zavest lastne moči, a tudi na zunanji je ohranilo vsa stara prijateljstva. Nato je prišel pritisk v zvezi z velikoukrajinsko državo in s tem tudi nevarnost, da bi bilo romunsko državno ozemlje izpostavljeno raznim rovarjenjem v službi neukrajinskih pobudnikov vseukrajinske zamisli. Tudi ta preizkušnja je šla mimo, tem lažje, ker je Poljsko in Romunijo spet drugo k drugi približala in vzpostavila močno in odorno ploskev, ki odbija vse neupravičene razmahe, pa naj gredo od srednje Evrope proti vzhodu ali prihajajo od vzhoda sem v Evropo.

Romunija stoji še pred eno hudo preizkušnjo. Treba bo namreč urediti odnose z Madžarsko tako, da bo tudi na tej meji prenehalo pririvanje apetitov in bo srednja in južnovzhodna Evropa vsestransko spet pomirjena in varna pred kakršnimi novimi pretreslaji. Romunska vlada je tudi nato pripravljena in je pri tem imela prav, ko se je pri urejanju tega svojega poglavja zaplajivo oslonila na svojo jugoslovansko zavezništvo. Italijanska diplomacija je pri madžarski vladi dosegla, da je tudi tamkaj razpoloženje za takšen sporazum dozorelo za dejanje, kajti v Budimpešti so v svitu sedanjega položaja v srednji Evropi spoznali, da je to v njihovem lastnem interesu in da jim zavlačevanje pomirjenja z Romunijo nikakor več ne kaže.

Romunski zunanji minister Gafencu, ki je še prej, ko je bil časnikar, vedno vneto zastopal mnenje, da mora Romunija jugoslovansko zunanjo politiko vzeti za vzor, bo v Belgradu, kjer je našel splošne simpatije, kaj lahko v razgovoru z našim ministrskim predsednikom določil tisto zunanje-politično smer, ki je za Romunijo odredilna, da ostane izven prepirov med veselimi, samostojna in neodvisna in sama gospodar svojih odločitev. Minister Gafencu bo iz Belgrada odnesel prepričanje, da je jugoslovansko prijateljstvo zanesljivo in da Jugoslavija ne bo marala pridobivati novih prijateljev v Podonavju, če bi za to zahtevali, da žrtvuje svoje prijateljstvo do Romunije. S to zavestjo, ki jo bo na konferenci Balkanske zveze v Bukarešti dne 15. februarja okrepila še zavest tesne medsebojne povezanosti vseh balkanskih držav, bo Romunija lahko mirno šla za zeleno mizo z Madžari.

Washington, 1. februarja. c. Snoči je bila seja obrambnega odbora v senatu ameriškega kongresa. Na sejo je prišel tudi predsednik Roosevelt, ki je tekom seje izjavil, da so meje Združenih držav severne Amerike v Franciji. Ob istem času je Roosevelt poudaril, da mora to stališče podpreti s temi razlogi:

1. prejel je podrobna poročila o načrtih nekkih držav v Evropi;
 2. Hitler je govoril sicer zmerno, toda poudaril je, da se ideološka vojna med dvema frontama v Evropi še nadaljuje;
 3. ameriško javno mnenje je za pomoč demokratskim državam v Evropi.
- »Herald Tribune« piše v zvezi s snočnjo izjavo Roosevelta v senatnem odboru, da je Roosevelt tudi izjavil, da so obrisi posebnih pogodb med USA in demokratskimi državami v Evropi že gotovi. Vodilni evropski državniki so že poučeni o tem, kako si ameriška vlada zamišlja te pogodbe.

Ozadja Rooseveltove izjave

Washington, 1. februarja. AA. (Stefani.) Roosevelt je v svoji izjavi časnikarjem potrdil izjavo, ki jo je dal v senatnem vojaškem odboru,

da mora USA sodelovati z Veliko Britanijo in Francijo, da se upre ciljem osi Rim-Berlin in tokijskim ciljem, in da mora sodelovati z velikimi demokratičnimi v primeru vojne proti diktaturam.

Po Rooseveltovi sodbi nevtralnostni zakon ne omogoča dobave letal Franciji, ker ni vojnega stanja.

»Daily Mirror« potrjuje, da je ameriški poslanik v Parizu Bullitt zelo vplival na Roosevelta s svojimi izjavami o obupnih razmerah Francije in o nujnosti, da USA brez odloga prihti Franciji na pomoč, še preden bo kongres sprejel zakonski načrt o oboroževanju in o prepovedi izvoza vojnega materiala v tujino.

Te Rooseveltove izjave in njegov odkrit nastop v korist Francije so zbudili v washingtonskih političnih krogih veliko senzacijo.

Washington, 1. jan. c. Izjava, ki jo je snoči podal Roosevelt v senatnem odboru je izzvala povsod silno zanimanje in izredno pozornost. Sicer je Roosevelt tokrat samo ponovil izjavo, ki jo je pred leti podal v angleški spodnji zbornici tedanji predsednik Baldwin, je osebnost Rooseveltova vendarle tako izpostavljena, da je ta izjava dobila še mnogo večji pomen.

Dobro poučeni krogi poudarjajo v Washingtonu, da se je Roosevelt odločil za to izjavo predvsem zato, da bi poenostavil ameriško zunanjo politiko. V ameriškem javnem mnenju sta bili o ameriški zunanji politiki dosedaj razširjeni dve načeli:

1. Amerika naj pusti Evropo pri miru in naj se v nobeno evropsko vojno več ne vmešava. Če bi v Evropi Italija in Nemčija tudi dobili vso oblast in popolno premoč, bi Amerika še zmeraj imela dovolj časa reči svojo besedo;
2. drugo načelo pa pravi, da naj se Amerika priključi sodelovanju Anglije

Francija se pogaja s Francom o beguncih

Nacionalisti naglo prodirajo proti francoski meji

Bilbao, 1. februarja. AA. Iz verodostojnega vira se izve, da je francoska vlada začela pogajanja z nacionalno vlado o vprašanju beguncev iz Katalonije. Francoska vlada je poslala vladi v Burgozu vabilo, naj se pogaja s francosko vlado o podpori beguncem. General Franco je izjavil, da je pripravljen podpirati katalonske begunce, ker želi, da vsi Španci uživajo plodove blagostanja nacionalne Španije. Istočasno je naglasil, da zahteva garancije, da bodo židovske potrebščine, ki jih bo dala nacionalna vlada, razdeljene res beguncem in da jih ne bodo dobile republikanske čete.

Proti Geroni

Barcelona, 1. februarja. AA. Poročilo nacionalnega vrhovnega poveljstva pravi, da so nacionalne čete v toku večerajšnjega dneva dosegle sledeče uspehe. Na severnem bojišču so zasedle mesto Colar, na srednjem delu bojišča kraje Monta Hala, Santa Eulalia de Rio Iver, San Gens, San Jugal, San Feliu Colinas in San Julian Casardi. Ob obali so zasedle važno križišče Tordero, ki se nahaja 33 km južno od Gerone ter mesto Arenys de Munt. Nacionalne čete so prekorale reko Fardeu ter zasedle ob obali važno mesto Blanes (85

km od Barcelone) ter vse kraje med Blansom in Granollersom. Število ujetnikov ni znano, vendar pa se ve, da so bili zajeti 4 oddelki republikanskih čet. Število ujetih republikancev znaša v teku večerajšnjega dneva najmanj 2700.

Poročilo nacionalnega poveljstva pravi, da so nacionalne čete v Kataloniji tudi večeraj znakovito napredovale ter zasedle 10 km širok pas. Severno od Granollersa so nacionalne čete zasedle mesto San Celoni (70 km severno od Barcelone). Ob obali so marokanske čete zasedle mesta Calella, Pineda in Malgret, ki ležijo ob sredozemski obali 70 km severno od Barcelone in 38 km južno od Gerone. Nacionalne čete so se približale Viehu, od katerega so oddaljene samo še 11 km. Južno od Berge so nacionalistične čete zasedle Caserras in San Feliu de Taraballa.

Nacionalisti so danes vkorakali v pokrajino Geron, ter zavzeli kraja Caserras in Hogas.

Reka beguncev se počasi odteka čez mejo v Francijo

Pariz, 1. februarja. AA. Havasov posebni poročevalec javlja: V vrstah katalonskih beguncev ob francoski meji je zavladal optimizem, ker so izvedeli, da je na meji samo 10.000 beguncev in ne več 50.000, kolikor jih je večeraj bilo, ker se je zelo mnogo beguncev vrnilo v Figueras in v vasi v pokrajini Gerone. Med begunci v Hunqueri vlada red. Begunci pričakujejo živeti v Franciji. Proti meji pritiskajo samo ženske in otroci, ker zdravi moški ne smejo v Francijo.

Včeraj je odšlo iz železniške postaje v Bordeaux 12.000 španskih beguncev. Občina in prefektura sta mednje razdelili živež, nato so jih pa poslali v taborišča v Srednji in Zahodni Franciji.

Kje so voditelji rdeče Španije

Čim bolj se v Španiji dopolnjuje Francova zmaga, tem bolj voditelji rdeče Španije, ki so z vsiljevanjem komunističnega nazora zakrivali ves ta pokolj med državljani, odhajajo v svet. In večinoma se je vanj najvidnejšim poročilo, da so se še »pravčasno« umaknili v varnejše kraje, obrambo komunističnega ozemlja in komunističnega nazora pa so prepustili nižjim »tavaršem«. Nekdanji zunanji minister De Madariaga se mudi v Ameriki, kjer s svojim premoženjem še išče stalnega bivališča: Alcalá Zamora, nekdanji predsednik republike, si je za svoje bivališče izbral Pariz; Largo Caballero, najbolj glasen komunistični tribun in največji širokoustnež, je tudi pu-

in Francije in naj že vnaprej prepreči vsako enostransko izrabljanje evropskih razmer.

Ze prvi naslovi v listih — Rooseveltovo izjavo prinašajo listi kar čez celo stran — kažejo, da bo zavalovalo po vsej Ameriki in da bo odmev v vsem ameriškem javnem mnenju ogromen.

Poudarjajo pa tudi, da Rooseveltova izjava nikakor ne bo bitna izjava ali pa netiti razpoloženje za vojno obračunavanje. V svojem govoru dne 5. januarja je Roosevelt rekel, da je za sporazumevanje med narodi in za njihovo zblizevanje na razpolago mnogo sredstev. Vojna ni edino sredstvo za urejanje odnosov med narodi. S to izjavo je Roosevelt poudaril, da je taka izjava tudi eno tako sredstvo.

Rezek odmev v Berlinu

„Nekaj nezaslišanega“ „Drugi Wilson“

Berlin, 1. febr. c. Nocojšnja izdaja lista »Nachtausgabe« že objavlja vest o Rooseveltovi pomembni večerajšnji izjavi v odboru ameriškega senata. List objavlja to vest čez štiri kolone na prvi strani: »Roosevelt je izjavil, da so meje Amerike na Renu.«

List piše nato, da pomeni ta izjava nekaj nezaslišanega v vsej ameriški povojni politiki. Sedaj si ne sme nikdo več tajiti resnice, da je Roosevelt drugi Wilson. Združene države severne Amerike so prelomile s svojo tradicionalno politiko nevtralnosti. Odslej naprej bo Amerika povsod navzoča v vseh evropskih političnih razpletih. Nemčija in druge totalitarne države bodo znale računati s tem dejstvom.

Berlin, 1. febr. c. Nocojšnji listi silno ostro zavračajo Rooseveltovo izjavo. »Lokalanzeiger« je objavil nad to izjavo velik naslov »Zavezništvo Newyorka in Moskve« ter piše, da se sedaj v evropske zadeve vmešava ameriško židovstvo s svojimi temnimi nameni. Za Rooseveltom stoji njegov štab v Washingtonu, kjer ima jo židje glavno besedo. Bistvo tega Rooseveltovega izpada je v tem, da sta se Moskva in Washington znašla na isti črti. »Völkischer Beobachter« pa piše, da se je sedaj zadeva francoskega naročila letal v Ameriki razvila v pravi svetovni škandal.

stil svoje prietaše in se umaknil v Pariz, kjer se je naselil v »Quartier Latin«. — Seveda bodo vsi ti in še mnogi drugi, ki bodo prišli za njimi, povsod govorili in pisali o svojem »junakem odporu«.

Ko so se razmere nekoliko unesle, se je tudi izkazalo, da so veliki kalijevi rudniki pri Cardoni popolnoma ohranjeni in nepoškodovani. Obrat bo v najkrajšem času obnovljen, ker so ti rudniki zelo važna postavka v španskem narodnem gospodarstvu. V Cardoni je Francova vojska našla tudi velika skladišča, v katerem je bilo 10.000 ton pripravilnih za izvoz.

V soboto je v Barceloni izšla že tudi prva številka novega nacionalnega časopisa »La Vanguardia Espanola«. V nedeljo pa so kino gledališča začela predvajati filme, ki pojasnjujejo Francov program in Katalonce seznanjajo z novo Španijo.

Pod mostovi iščejo zavetišča španski begunci.

Zagrebska vremenska napoved: Mrzlejšje, pretežno oblačno.

Zemunska vremenska napoved: Hladno vreme. Delno oblačno v severni polovici, postopna zjasnitev v južnih krajih; tam utegne tudi nekoliko snežiti. Najnižja toplota 1. februarja Kupres —8, najvišja Hercegnovi 16 stopinj.

Politični zapiski

»Hrvatsko vprašanje je psihološko«

V zadnji belgajski »Samoupravi« beremo zopet članek, ki se stvarno in pozitivno peča s hrvatskim vprašanjem. Članek je sicer polemichen ter graja metode a katerimi je zrušena srbska opozicija, vendar hota reševati hrvatsko vprašanje. Te metode list imenuje »zastarele«. Nato pa med drugim veli: »Ti naši bivši politiki ne uvidevajo, da hrvatsko vprašanje ni primerno, da bi kdo z njim delal politični kapital, ker je to cel sklop vprašanj, ki jih morejo reševati le politiki, ki uživajo najširše ljudsko zaupanje, ki pa poleg tega odlično poznajo vsa vprašanja in zahteve današnjosti. Ne pozabimo, da je hrvatsko vprašanje v prvi vrsti psihološko vprašanje, ki ga ni mogoče reševati brez odličnega poznavanja naše skupne zgodovine kakor tudi politične zgodovine predvojnne Srbije na eni in banke Hrvatske na drugi strani. Za zmota današnjih opozicionalcev, češ da je hrvatsko vprašanje trgovski predmet, je kriva, da se rešitev tega vprašanja vedno odloga. Na drugi strani pa je ta zmota povzročila, da g. dr. Maček in merodajni hrvatski krogi izgubljajo iz vida mnogo važnih dejstev. Nočemo govoriti o drugih škodljivih posledicah demagogije in zastaralih političnih metod današnje opozicije, ki res ne more več razlikovati stvarnosti od domišljije in ki ne more več ločiti svojih nezakonitih ambicij od interesov naroda in države.«

Sožitje Srbov in Hrvatov v zgodovini

V belgajskem časopisu »Vidice« je napisal vseučiliški profesor dr. Peter Skok članek z naslovom »Hrvat i Srb«. Med drugim pravi pisec: »Bogomili in Turki so ustvarili srbsko-hrvatsko sožitje, ki nima primere v časih hrvatske narodne dinastije. V zahodnih hrvatskih krajih je bilo že od bogomilskih časov storišče hrvatsko-srbsko jezikovno in deloma tudi socialno sožitje. S tem pa ni rečeno, da je bilo tudi kulturno-politično sožitje. Tega ni moglo biti iz več razlogov. Najprej, ko je bilo bogomilstvo uničeno, so ostali Srbi in Hrvati ostro razdeljeni na katoličane in pravoslavce. Prve sta vlekla nase Dunaj in Rim. Prvi morajo braniti svoje postojanke zoper Mačzare. Drugi pa so prišli v hrvatske zemlje kot nekmetško ljudstvo, ki se je že po tem razlikovalo od Hrvatov, ki so bili ali plemičialni kmetje. Dunajski dvor je Srbe potreboval najprej kot vojaški material za obrambo zoper Turke, ne pa da bi bili kmetjski podložniki hrvatskih velikašev, ki naj bi jim obdelovali zemljo. Dunaj jim je dal cerkveno-šolsko avtonomijo. Po njej so Srbi prišli v zvezo z Rusijo, tretjim Rimom. Vse to je bilo vzrok, da so Srbi imeli kaj malo zanimanja za obrambo hrvatskih pravic pred Mačzari. Rajši so zato hodili svojo pot. Goje upanje v Rusijo, ki naj bi osvobodila balkanske kristjane, Slovane in neslovane. Zanimanje Srbov za hrvatske pravice se začelo šele kasno, šele leta 1848. in pozneje, v dobi srbsko-hrvatske koalicije, leta 1905. To zanimanje pa je izrazil, kakor je izrazil ves jugoslovanski nacionalizem, prav za prav mačzarski šovinistični nacionalizem.«

Hrvat i latinska kultura

Ko so odkrili v cerkvi Male Braće grob pesnika Ivana Gundulića, je po vsem srbskem in hrvatskem časopisu nastalo veliko prerakanje, ali je bil Gundulić Hrvat ali Srb. Na svečnico, ko v Dubrovniku praznujejo praznik sv. Vlaha (Blaža), bodo v cerkvi Male Braće odkrili Gunduliću spomenik. Pri tej priliki piše zagrebški »Obzor« z ozirom na Gundulića tudi to: »Veliki vpliv latinske in italijanske književnosti hrvatskih književnikov v Dalmaciji ni odtrgal od hrvatskega naroda. Pač pa so ti v latinski in italijanski knjiži našli vire za oplamenitev hrvatske književnosti. Tako je bilo ustvarjeno posebno sožitje med hrvatskim človekom in zahodnim duhom, ki je označeval ter še danes označuje kulturno in narodno življenje dalmatinske Hrvatske. Medtem ko je banska Hrvatska nujno bila usmerjena v glavnem v pravcu nemškega kulturnega pasu, in je Hercegovina prišla v okvir islamskega kulturnega vpliva, je Dalmacija sprejemala velike pridobitve zahodne kulture skozi Italijo... Čeprav bi ne bil odkrit Gundulićev grob, vendar odkritje spominjske plošče potrjuje nerazdružljive vezi med najizrazitejšim predstavnikom zahodnega duha, katoliško cerkvijo in Dubrovnikom, nosilec politične misli in kulturnega duha, ter dubrovniškim ljudstvom, najuglednejšim delom naših ljudskih slojev, prežetih zahodne kulture.« V tem naj bi bil odgovor tistim, ki trde, da je Dubrovnik srbsko mesto in da je Gundulić bil Srb.

Za splošno ljudsko zavarovanje

Zagrebški »Hrvatski Dnevnik« od 1. febr. prinaša uvodnik o zavarovanju. Hvali, da so prvi dosegli nekaj uspehov v zavarovanju delavci in nameščenci. Ni pa se poredilo še zavarovati kmeti in njegovih pridelkov, za kar je tudi velika potreba in kmetje sami to žele. Največji rezevi pa so upokojenci, ki bi bili močno potrebni takega zavarovanja. Treba bi bilo zavarovati tudi proste poklice in ne v zadnji vrsti tudi uradnike in druge državne nameščence. Konča pa: »Socialna politika mora uspevati, le, če za njo stoji družba s svojo socialno zavestjo, brez katere je vsaka socialna politika brezuspešna. Treba je torej tudi tukaj delati od spodaj, od tal.« Prav se nam zdi, da se vprašanje splošnega ljudskega zavarovanja enkrat tudi v javnosti načne. Kolikor nam je znano, ima sedanja vlada to zamisel, da bi tako zavarovanje izvedla. In tudi obrtniki ter kmetje danes niso več tako nasprotni tej misli, kakor so bili nekaj. Življenje jih je zmodrilo.

★

Belgrad, 1. febr. m. Upokojen je Ivan Zagradnik, glavni arhivar v Tobačni tovarni v Ljubljani.

Zadnji vitez svobodne misli

Advokat dr. Igor Rozina iz Maribora, ki se sam v »Večerniku« od 28. januarja predstavlja kot »brezverec tako rekoč od rojstva«, mora biti jako srečen človek, ker lomil v svojem članku kopje za antiklerikalno svobodno misel, ki ji je, prestrašen od pogubnih posledic njenih brezbožnih nauk, obrnil hrbet že vse omikani svet. Igor Rozina je prespal skoraj pol stolet, za kar ga mora človek le zavidiati, saj je to eden redkih, ki si ne beli las zaradi perečih in usodepolnih vprašanj našega časa — on mirno kadil pipo z rajnimi svobodnostslenci in v družbi z Voltairejem, Gambetto in Davidom Straussom toleče s svojega uma britkim mečem po Cerkev, duhovščini in dogmah. Kaj zato, če si človeštvo prav danes tako goreče želi neminljivega duhovnega blagra v veri kot razodelju večnih in nepremakljivih metafizičnih resnic, ker sta brezbožna znanost in morala brez osnove v nepresegljivi popolnosti Boga popolnoma odovedali. Igor Rozina je nad tem vzvišen, kajti on je popolnoma zadovoljen s »svobodnomo« »filozofije« minulih vekov in prezira dogmatično vero svojega preprostega slovenskega naroda, »ki brez šolske izobrazbe, akozi tisočletja odvajen samostojno misliti, s tako dolgo privzgojevanim čutom manjvrednosti in duhovne ponižnosti, povrh še uboge, iz strahu časti bogove, se trese pred peklim in maličkami neke prazne formule, kakor divjaki v prahu«. Dr. Igor Rozina si je ustvaril »svoje« neposredno razmerje med lastno vestjo in vsepravičnim Bogom, če je sploh kakšen Bog, zakaj iz njegovega članka bi se zdelo, da se prileva med one »skeptike in ateiste, ki imajo večkrat več vere kot marsikateri versko domišljavi cerkvenjak«, in ki na vsak način po pravstvenih načelih žive. In to je gotovo nekaj!

Cemu gospod advokat Rozina pogreva vso to preperelo svobodnomiselno šaro, v kateri je bil svojčas tako velik »Slovenski narod«? Zato — pravi — ker ne mara več delj biti sunter Kirchenbanne, to je izobčen, kakor so baje izobčeni pri nas vsi napredni ljudje ter vrh tega še zaznamovani kot izkoreninjeni. Dr. Rozina torej kljub svojemu popolnemu svobodnomiselnstvu še vedno trpi na privzgojenem čutu manjvrednosti in se kakor preprosti narod boji izobčenja, Cerkev pa bi morala tudi pomisliti — pravi — da je čas strahovanja, pritiska in primoranja minul ter naj vendar enkrat da mir, če že neče opustiti dogem. Če bo to storila, bo tudi kulturnobojnost g. Rozine in njegovih somišljenikov konec — kakor na koncu dobrohotno obljublja.

Četudi priznamo ta dobri namen svobodnomiselnega pisca, ne verujemo v aktualnost problematike, ki jo je v »Večerniku« pred nami razgrnil, kakor se moramo tudi čuditi neverjetni plitkosti njegovega utemeljevanja. Kaj zgrešeno je zlasti njegovo razlikovanje med preprostim narodom in inteligentnim slojem, kaj zgodovina vse prosvetlilske dobe in njenega katastrofalnega zloma nam dokazuje, da je ravno tega naroda ohranilo svojo duhovno globino in moralno ravnotežje ter se moramo pri delu za prepord sveta opirati prav

nanj, dočim je inteligenca, ki jo Igor Rozina toliko povzdiguje nad ubogo ljudstvo, najbolj zašla v veliko stisko uma in srca ter v politično in pravstveno brezpolje. Izkazalo se je namreč, da je ta inteligenca v iskanju »neposrednega odnosa med posameznikom vestjo in Bogom« v popolni osvojitvi od metafizičnega sveta in reda zanemarljiva in naposled sploh tajila vsako objektivno normo pravstva, tako da se je modrost Cerkev in njene filozofije vsakega sveta in doživljanja pokazala za neizmerno globljo od svobodnomiselskega tavanja, ki je končalo v sodobnem kaosu; »neodvisnost morala pa je postala odviena od tistih divjih nagonov, ki danes vodijo politično in socialno življenje narodov in držav. Če danes, kakor dr. Rozina porogljivo pravi, ljudje ne umirajo več za dogmatična vprašanja, pa čisto umirajo za najbolj sebično korist in namene ter strankarske blodnje, ko neumna živina, in mi nikakor ne moremo uvideti, kakšen napredek naj bi to bil. Pa tudi ves svet je danes prepričan, da bi mu bilo veliko boljše pod okriljem idealnih vrednot in po smerenah trdnih, v bojem bitju in popolnosti utemeljenih resnic, nego mu je pod lažnimi gesli svobodnjaških klikovlad ali pod blicem samozvancev.

Na kratko lahko končamo tudi z izvajanjem dr. Rozine glede »klerikalizma« v slovenskem kulturnem krogu. Ta klerikalizem je strah, ki je znotraj otiel, zunaj pa ga nič ni. Niti pod Avetrijjo niti pod Jugoslavijo takega klerikalizma nikoli ni bilo, ampak je pred vojno vladala liberalna birokracija, ki je na Cerkev in vero gledala približno tako, kakor dr. Rozina, po vojni pa smo imeli in imamo prav tako veroko več ali manj indiferentne, včasih verskim vrednotam manj, včasih več naklonjene, pa niti najmanj ne klerikalne režime, in posebno danes je vsak v tem ozirom popolnoma prost, kar dokazuje tudi članek dr. Igorja Rozine. Formalno izobčen pa menda pri nas že več sto let nihče ni bil, kdor pa kakor dr. Rozina odkrito taji avtoriteto dogem in Cerkev ter ima neverški nazor, ta se je itak sam iz katoliškega verskega občestva izločil; če mu je pa zaradi tega hudo, pač dokazuje, da le še na eni niti visi na veri in tradiciji svojega naroda, kar nas zelo veseli. Saj je katoliška Cerkev tudi njega ljubeča mati. Kar se tiče izkoreninjenosti naše svobodnomiselske inteligence, pa je je sama kriva in sama dokazuje, da že dolgo več ne ceni narodovega izročila, njegove miselnosti in vernosti, o kateri se celo dr. Rozina čisto v protislovju s svojo temeljno trditvijo, da je naš narod zgolj zunanje, prisiljeno in ne iz samoprepričanja veren, zelo pohvalno izraža, ko pravi, da dobro loči besedo od dejanja, obliko od vsebine, golo izpovedanje od praktične hoje za Bogom. Vidite, gospod doktor, da sami nevede in nehoti pričujete za pozitivno bistvo in tradicije narodove vere, iz katere ste se po drugi strani izkoreninili. Mogoče bo dr. Rozina spoznal, da so ga odvrnili od nje lažiralogi plitkega razumarstva, predsedki površne »znanosti« in napačni pojmi o svobodi, ki je človeka dostojna le v vezanosti na božji Pravzor, kakor je že vedel Platon.

»Obnova srbske pravoslavne cerkve«

Pred nekaj dnevi je belgajsko časopisje prineslo velikansko senzacijo: Belgajski časnika Milan Knežević, mlad človek, je stopil v pravoslavni samostan, ali, kakor Srbi pravijo, v manastir. Belgajska žurnalistika je iz tega dejstva svojega nekdanjega tovariša naredila tako senzacijo, da je bilo človeku, ki je vajen, take geči meriti z našimi merili, že kar mučno. Iz tistega pisanja se je kazalo popolno pomanjkanje vsake pietete do verskih dejanj. Pač pa moramo sedaj z zadostjenjem ugotoviti, da je dne 31. prosinca izšel v belgajski »Samoupravi« daljši članek pod naslovom »Obnova srbske pravoslavne cerkve«, ki ga je napisal neki »Z. B.« in ki je dejanje mladega Milana Kneževića vzel s čisto druge strani. Med drugim takole piše:

»Pred nekaj dnevi je šel v samostan mlad človek, intelektualec, časnika. Tak dogodek je v srbski pravoslavni cerkvi res redka stvar. Že dolgo, dolgo nismo v listih brali, da bi bil kdo iz svobodnega poklica, ki je v tem poklicu imel celo velike uspehe, šel v samostan... Pa vendar je ta novica razveselila mnogo ljudi. Hvala Bogu, še so ljudje, ki so pripravljeni žrtvovati se za druge, da jim dajejo lep vzgled! Ko pa to pišem, moram priznati, da nisem niti strogo veren človek. Toda rad vidim ljudi, ki si dandanes upajo drugim dajati dober vzgled. Pozdravljam zato Kneževićev korak.

Nekateri listi pa so temu dejanju Milana Kneževića dali toliko prostora, kolikor ga sicer dajo kakemu velikemu škandalu: kar celo stran z naslovom čez pet stolpcev in s tremi velikimi slikami. Sicer pa niti ton tega opisa, kako je bil Knežević sprejet v samostan, ni bil dovolj resen, kolikor bi stvar sama zaslužila. Stvar pa bi bila zaslužila boljše tona, resničnega poročanja. Ugovarjam zoper tak način popisovanja moralnih vprašanj. Želel bi, da bi bilo pri nas več spodobnosti in več socialne zavesti. Celotno več verske zavesti bi želel, če že tako hočete! Saj gospod Milan Knežević ni storil nič škandaloznega. Ni storil nobene neumnosti, da bi bilo to treba popisovati kot senzacijo. Glejte, zakaj!

Naši manastiri so pušči. Zidani pa so v tako lepih krajih in preskrbljeni s tolikim premoženjem, da bi morali biti polni, če bi bila sreča. V njih bi morale biti velike knjižnice, morali bi biti žarišča plemenite misli, zavetišča, kamor bi se zatekali najboljši med nami, da bi duhovno delali ter mislili na vse. Zakaj morejo stati na zahodu samostani v sredi Londona in Pariza kot ustanove, ki se niso preživele? Zakaj bi to pri nas ne bilo mogoče? Zakaj morejo na zahodu ustanavljati nove samostane, pri nas pa niti sedanjih ne moremo vzdrževati?

Jaz sem prepričan, da so samostani potrebni današnjosti... Naše samostane je treba usposobiti za veliko nalogo, da bodo sprejemali take vrste brodolomce. Toda kadar tako pravimo, mislimo na doela materialne pogoje: komfort, higijeno in drugo. Potem pa je v samostanih vse-

kakor treba napraviti red, zakaj že že kdo beži od svetkega kaosa, vsekakor želi priti v zajamčeno urejen in discipliniran svet... Ko bi se to doseglo, sem prepričan, da bi jih bilo mnogo, ki bi poiskali boljše družino v krilu cerkve...

Sicer pa, naj gledamo življenjski film s katerega koli stališča, moramo priznati, da so vera in cerkev zelo potrebne stvari, potrebnejše danes kakor kdaj koli poprej. Potrebne so tudi nam, pravoslavnim Jugoslovonom! Zato naše časopisje nima prav, da dela senzacijo iz slučajne mladitve, ki se je odrekel vsega in svobodnega življenja navadnega državljana. Pač pa bi moralo celo naglašati njegovo dejanje in ga morda še priporočati... Mi mu želimo, da da dober vzgled in da bi v srbskem samostanskem naraščanju postal tisto, kar je najpotrebnejše: predhodnik!

Mnogo rok je potrebnih v naši cerkvi, mnogo src svečnikov ter pravih služabnikov oltarja in ljudstva. Nj. Sv. Patrijarh g. Gavrilu ni dobil v dediščino vrta, v katerem ne bi moglo dobiti dela tisoče pozitivnih novih sodelavcev.

Kot katoliški kristjani se veselimo tega članka, ki kaže, kako je tudi v pravoslavnem krščanskem svetu vedno večje spoznanje, da je treba duhovno krščansko življenje poglobiti. Če se to zgodi, bo tudi med kristjani nastalo drugo razmerje in drugo gledanje na važna vprašanja sodobnosti in boljše razumevanje obojestranskih plemenitih težnj, od česar bo skupna Jugoslavija imela končno največjo korist!

Kino Sloga tel. 27-30

Ob 10:30, 15, 17, 19 in 21

Shirley Temple

Otrok iz predmestja!

Kosta Timotijević umrl

Belgrad, 1. febr. m. Po daljši in težki bolezni je snoči umrl ugledni srbski javni delavec in večkratni minister Kosta Timotijević. Pokojni Timotijević je bil rojen maja meseca 1870 v Grošnici. Ljudsko šolo in gimnazijo je obiskoval v Kragujevcu, pravne študije pa na belgajski univerzi. Po končani študiji je stopil v državno službo ter je služboval na raznih sodiščih. Pozneje je postal ostavko na državno službo in se je posvetil advokatu. Svojo pisarno je otvoril v Smederevu. V politično življenje je stopil pokojnik kot pristaja samostojnih radikalov. Prvič je bil izvoljen za poslanca leta 1903 ter je ostal poslanec vsa leta v predvojni Srbiji in pozneje v Jugoslaviji. Leta 1931 je bil izvoljen v senat. Kot minister je pokojni Timotijević bil imenovan prvič leta 1908. v vladi Petra Delimirovića. Zavzemal je resor pravosodnega ministra. Ta resor je zavzemal do leta 1911. in ga je imel tudi leta 1919. v Davidovičevi vladi. Notranji minister je bil v vladi Nikole Pašića leta 1922. Politično je pripadal pred 6. januarjem Davidovičevi bivši demokratski stranki. Po uvedbi šestojanuarskega režima se je opredelil za novi režim. Leta 1931. je tudi kandidiral na Živkovičevi listi kot član njegovega kabineta. Pokojnik je bil znan po raznih zakonskih osnutkih, ki jih je izdelal, tudi v pravnih krogih.

Iz skupščine

Belgrad, 1. febr. m. Zaradi bližnjega sestanka narodne skupščine se je danes zbralo v skupščini že precej poslancev, ki so v skupščinskem arhivu dvigali od verifikacijskega odbora pripravljena poročila za verifikacijsko debato. Proti 273 poslancem sploh ni bilo pritožbe. O pritožbah, ki so bile vložene proti 54 poslanskim mandatam, je razpravljala verifikacijski odbor ter jih je vse zavrnil z navedbo, da pritožbe niso utemeljene. Nato verifikacijski odbor predlaga potrditev vseh 327

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/3, 1/6, in 1/9, uri naš največji film sezone

VIVERE

Tenorist **Titto Schipa** poje popularne šlagerje: **Vivere in Veni-Veni**

Jezdec brez strahu

Ken Maynard v najbolj napetem in pustolovnem cowboy filmu

Novi banski svetniki

Z volitvami v Narodno skupščino je bilo več dosedanjih članov banskega sveta izvoljenih za narodne poslance in je zato notranji minister g. Milan Acimovič na podlagi § 28. zakona o bankah upravah in v zvezi z § 1 zakona o izmeni zakona o bankah upravah razrešil dolžnosti 14 članov banskega sveta Dravske banovine in imenoval 21 novih članov.

Svojih dolžnosti so bili razrešeni sledeči člani banskega sveta naše banovine:

1. Za mesto Celje **Mihelčič Alojzij**, posestnik in župan mesta Celje.
2. Za mesto Kamnik dr. **Vidic Franc**, vladni svetnik v pok.
3. Za mesto Ljubljana dr. **Golia Adolf**, generalni tajnik Zdrženja industrijev v Ljubljani.
4. Za mesto Murska Sobota **Bajlec Franc**, odvetnik iz Murske Sobotice.
5. Za mesto Novo mesto **Veble Demetrij**, odvetnik iz Novega mesta.
6. Za mesto Višnjagora **Štrubelj Franc**, posestnik in župan občine Višnjagora.
7. Za brežiški okraj **Tratnik Josip**, župnik in duhovni svetnik v Rajhenburgu.
8. Za gornjegrajski okraj **Steblovnik Martin**, posestnik in župan občine Smartno ob Paki.
9. Za kamniški okraj **Štein Ivan**, posestnik in župan občine Komenda.
10. Za kranjski okraj **Brodar Ivan**, posestnik v Hrastju pri Kranju.
11. Za litjski okraj **Gale Josip**, posestnik in župan občine Trebeljevo.
12. Za ljubljanski okraj **Stare Miloš**, odvetniški pripravnik iz Ljubljane.
13. Za mariborski okraj **desni breg dr. Schaubach Franc**, okrožni inšpektor v pok. in odvetnik v Mariboru.
14. Za ptujski okraj **Janžekovič Alojzij**, posestnik iz Škerjancev.

Na novo so bili imenovani naslednji člani banskega sveta:

1. za mesto Brežice **Lesar Josip**, javni notar v Brežicah.
2. Za mesto Celje **Gologranc Konrad**, mestni arhitekt v Celju.
3. Za mesto Kamnik **Novak Ferdinand**, posestnik in župan občine Kamnik.
4. Za mesto Laško **Deželak Ivan**, posestnik v Laškem.
5. Za mesto Ljubljana dr. **Kamužič Josip**, odvetnik iz Ljubljane.
6. Za mesto Murska Sobota **Hartner Ferdinand**, veleposestnik in župan občine Murska Sobota.
7. Za mesto Novo mesto **Rataj Franc**, zidarski mojster iz Novega mesta.
8. Za mesto Ormož **Sadravec Peter**, industrialec iz Ormoža.
9. Za mesto Ptuj **Malešič Peter**, javni notar v Ptuj.
10. Za mesto Slovenska Bistrica **Kac Franc**, trgovec iz Slovenske Bistrice.
1. Za mesto Slovenjgradec **Smolčnik Ivan**, trgovec iz Slovenjgradca.
12. Za mesto Šoštanj **Novak Marko**, privatni uradnik iz Šoštanja.
13. Za brežiški okraj **Kržišnik Ludvik**, trgovec in posestnik iz Rajhenburga.
14. Za gornjegrajski okraj **Remše Fortunat**, posestnik in ravnatelj tovarne barv v Mozirju.
15. Za kamniški okraj **Kersnik Anton**, veleposestnik na Brdu.
16. Za kranjski okraj **Umnik Anton**, posestnik in župan občine Šenčur pri Kranju.
17. Za krški okraj **Likar Josip**, dipl. komercialist in župan občine Kostanjevica.
18. Za litjski okraj **Pevce Ignacij**, posestnik, gostilničar in župan občine Sv. Vid pri Stični.
19. Za ljubljanski okraj **Marolt Marjan**, odvetnik in veleposestnik na Verdu.
20. Za mariborski okraj, **desni breg Kolman Josip**, posestnik in župan občine Slivnica.
21. Za ptujski okraj **Prelog Franc**, posestnik iz Zagojčev.

Francosko-jugoslovanska kmetijska zbornica

Belgrad, 1. febr. m. Danes je bila v Belgradu ustanovljena jugoslovansko-francoska kmetijska zbornica. Vzponedno z jugoslovansko-francosko trgovinsko zbornico v Belgradu se je ustanovila v Parizu francosko-jugoslovanska trgovinska zbornica. Na obnem zboru je bil gradbeni minister dr. Miha Krek kot zastopnik Združne zveze v Ljubljani, minister Voja Djordjevič kot zastopnik Glavne zveze srbskih kmetijskih združenj, zastopana so bila posamezna ministrstva, vse združene organizacije in agrarna banka. V upravnem odboru sta bila izvoljena oba navzoča ministra. Od Slovencev je v nadzornem odboru dr. Jože Lavrič. Na seji odbora ki je nato sledila, je bil izvoljen za predsednika zbornice Voja Djordjevič, za prvega podpredsednika pa minister dr. Miha Krek.

Belgrad, 1. febr. m. Nj. kr. Vis. kneginja Olga je danes v spremstvu svoje dvorne dame g. Lozančičeve obiskala zavetišče sv. Ane na Dedinju, ki ga oskrbuje Belgajsko žensko društvo. V zavetšču imajo hrano in stanovanje gospe iz Belgrada in notranjosti države, ki nimajo nikogar od svojih in so prepuščene same sebi.

Belgrad, 1. febr. m. Po posredovanju poslanca Gajška je minister za telesno vzgojo ljudstva odobril podporo po 1000 din prostovoljnega gasilskim četam v Vučenici, Vuhredu in Dravogradu.

Belgrad, 1. febr. m. V prostorih Privilegirane agrarne banke je bila včeraj seja upravnega odbora, na kateri se je razpravljalo tudi o blazni zavoda za občni zbor, ki še ni določen.

J. C. MAYER, Ljubljana

10 dni

od 1. do 10. februarja

cenejša prodaja

damskega
volnenega
blaga
in ostankov

Prvi veleposlanik Jugoslavije

Belgrad, 1. febr. AA. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov je na predlog ministrskega predsednika dr. Stojadinovića postavljen izredni poslanik in opolnomočeni minister v 2. I. na kr. poslanstvu v Bukarešti Jovan Dučić za izrednega in opolnomočenega veleposlanika v 2. I. kraljevine Jugoslavije v Bukarešti.

Spopad z orožniki

Belgrad, 1. februarja. AA. Orožniška patrila petih orožnikov, ki so gnali neke osebe, ki so se težko pregrešile proti zakonu o priliki izvrševanja nekega službenega posla, je bila danes popoldne obkoljena od skupine kmetov iz vasi Benkovac v krapinskem okraju. Kmetje so patrilo napadli z orožjem in začeli nanjo streljati. Orožniki so po predpisih svoje službe v obrambi tudi uporabili puške. Pri tem spopadu sta bila ranjena dva napadca, od katerih je eden umrl. Trije napadci so bili aretirani, ostali pa so se razbežali. Uvedena je preiskava.

Odbor za ocenjevanje uslužbencev notranje uprave

Belgrad, 1. febr. m. Notranji minister Adžimović je podpisal odlok, s katerim se bo v notranjem ministrstvu ustanovila strokovna komisija za ocenjevanje uslužbencev za l. 1939. Člani te komisije so: generalni inšpektor Radivoj Jovanović, načelnik samoupravnega oddelka Nikolai, načelnik oddelka za javno varnost Kerševan, načelnik upravnega oddelka Rajčič, načelnik državnega statističnega urada dr. Andrejka. Med namestniki je policijski svetnik Peter Popović.

Čudežna moč stiske in trpljenja

Estonski mislec, profesor Schubart, ki je napisal lani delo »Evropa in vzhodna duša«, je dobro razložil politično, kulturno in versko razpadanje našega sveta ter vidi preporod naše celine, če se vrnemo k resnicam, ki dušo postavljajo nad stvar in dobro bitje predpostavljajo gonji za samimi posvetnimi dobrinami, zakaj le to nas bo moglo osvoboditi malikovanja temnih sil, katerim smo zapadli.

Nad svetom — pravi Schubart — leži težka mora skorajšnje katastrofe. Izginila je tista sigurnost, v kateri smo živeli pred letom 1914. Politika narodov se zopet odigrava v tistih surovih oblikah, o katerih smo mislili, da so davno premagane. Če so nas preje gnali v spore verski, dinastični in gospodarski razlogi, pa poraja danes največjo napetost in nevarnost krvavega spopada plemensko sovraštvo. To se pravi, da smo se vrnili v čase, ko je človeški rod živel v džungli. Vojske se začnejo brez vojne objave, kakor so to delali Huni in Tataři, in nam se to ne zdi nič več čudnega, kakor se je zdelo Rimljanom ali Grkom. Zopet se je uveljavil sistem talcev, ki muči nedolžne žene in otroke zaradi maščevanja nad njihovimi očeti, svobodomiselni vek pa se toliko ponaša s svojo kulturo osebnosti. Kako se danes armade izdvižajo nasproti deci in starčkom, to vidimo vsi na kričečih zgledih. Vera, ki smo jo prej v popolnem meščanskem miru izpovedovali, je postala mučeniška. Stvari se odpirajo do svojega dna in nas postavljajo pred najusodnejša vprašanja življenja. Kar smo se učili prej na gimnaziji o izgonih, konfiskacijah, konfiskacijah in proskribicijskih listah, ne da bi si mogli tega prav predstavljati, je danes postalo kruta resnica. Kar smo brali o mučeniških za vero in prepričanje, pa nas je samo površno ganilo, to je danes zopet postalo dejstvo, pred katerim trepetamo. To niso več legende, ampak resnica. Življenje se je vrnilo k svojemu prvotnemu nemiru in polastila se nas je živalska skrb za golo življenje, svobodo in posest. Kako smešno se nam zdaj zdi vse, kar so nam filozofi prosvetljenstva in socializma bajali o bodoči družbi večnega miru, socialne pravice in harmoničnega sožitja! Zdaj se samo pomilovalno smejemo, če beremo, da so se spet visoki državniki v kakšnem mestu sestali, da drug drugemu rečejo nekaj vpludnih besed. Pisatelj pravi na koncu: »Ali naj želimo, da bi se vse to ne bilo zgodilo? Bolje bi seveda bilo, če se ne bi bilo vse to tako zelo žalostno končalo, toda z vso upravičenostjo moramo reči, da je taka strašna kazen morala priti. Zakaj ni nobene resnične obnove človeštva, kakor le iz globin trpljenja. Malo stori dober nauk, več premore lep zgled, naravnost čudežno moč pa ima stiska. Kakor je treba ogromne energije, da razbijemo atomsko jedro, tako je treba strašnih dogodkov, da se razbijejo lažnive religije in češčenja minljivih sil, pred katerimi smo tako dolgo čepeli in še čepimo na kolenih.«

Njen prvi ples (Un carnet de bal)

Zaradi velike dolžine filma so današnje popoldanske predstave ob 14:45, 17., 19. in 21:15 uri, dopoldanske predstave ob 10:30 uri.

Da ne boste zamudili priložnosti ogledati si ga, povdarjamo, da ga predvajamo samo še danes in jutri!

Film francoskih umetnikov: MARIE BELL, HARRY BAUR, FERNANDEL, PIERRE, BLANCHAR, RICHARD WILLM in FRANCOISE ROSAY

KINO UNION - Tel. 22-21

Stojadinović—Gafencu

Prvi dan obiska romunskega zunanjega ministra

Belgrad, 1. februarja. m. Novi romunski zunanji minister Gafencu je dopotoval dopoldne ob 10 v Belgrad. Na železniški postaji so ga pozdravili diplomatski zastopniki držav Balkanskega sporazuma. Navzočni so bili tudi češkoslovaški poslanik dr. Jaroslav Lipa ter odpravnik poslov poljskega poslanstva Czerwinski. Od zunanjega ministrstva so bili navzoči pomočnik dr. Andrić, načelnik upravnega oddelka Vukotić, načelnik političnega oddelka Smiljanić in načelnik pravnega oddelka Danić ter ostalo višje uradništvo zunanjega ministrstva.

Ko se je vlak ustavil pred dvorno čakalnico, je izstopil iz dvorne čakalnice predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović z gospo soprogo v spremstvu kabinetnega šefa Dragana Protića. Dr. Stojadinović je prisrčno pozdravil romunskega zunanjega ministra Gafencu in njegovo gospo soprogo, gospo Stojadinovića pa je izročila soprogi romunskega zunanjega ministra šopek krasnega cvetja. Nato so pristopili vsi diplomatski zastopniki Balkanskega sporazuma in ostali odličniki ter so pozdravili romunskega zunanjega ministra in njegovo gospo soprogo. Po pozdravih sta se odpravila v prvem avtomobilu romunski zunanji minister Gafencu in predsednik vlade dr. Stojadinović v hotel, v drugem avtomobilu pa sta sledili soprogi obeh državnikov. Gafencu se je po krajšem odmoru odpravil ob 11:30 v maršalati dvora, kjer se je vpisal v dvorsko knjigo, zatem pa v zunanje ministrstvo, kjer je bil prvi sestanek s predsednikom vlade dr. Stojadinovićem. G. Gafencu je dopotoval v Belgrad samo na obisk k predsedniku vlade dr. Stojadinoviću in zaradi tega za njegovo bivanje v Belgradu ni določen poseben program ter g. Gafencu popolnoma svobodno razpolaga s svojim časom.

Iz zunanjega ministrstva se je g. Gafencu odpravil v avdienco k Nj. kr. Vis. knezu z namestniku Pavlu v Beli dvor na Dedinjah. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavel je g. Gafencu pridržal na kosilu, na katerega je bilo povabljen tudi njegov spremljevalec. Ob priliki avdience je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle podelil romunskemu zunanjemu ministru g. Gafencu visoko odklikovanje.

Popoldne sta se gg. dr. Stojadinović in Gafencu ponovno sestala ter izmenjala svoje misli o vseh zunanje-političnih vprašanjih, ki se tičejo obeh prijateljskih zaveznikov držav. Predsednik vlade dr. Stojadinović priredi zvečer na čast svojemu gostu in njegovemu spremstvu večerjo v zunanjem ministrstvu.

Belgrad, 1. februarja. AA. Ministriški predsednik dr. Milan Stojadinović in njegova soproga sta priredila večerjo na čast romunskemu zunanjemu

ministru Gafencu in njegovi soprogi 1. februarja ob 20.30. Na večerji so bili med drugimi tudi turški poslanik v Belgradu, Hajdar Aktaj s soprogo, grški poslanik Bibica Roseti s soprogo, češkoslovaški poslanik Lipa soprogo, odpravnik poslov romunskega veleposlanstva v Belgradu Geblescu, romunski vojaški odposlanec major Georg Popescu, ravnatelj kabineta zunanjega ministrstva Pusca, tajnik romunskega veleposlanstva v Belgradu Emil Oprisanu, ataše kabineta romunskega zunanjega ministrstva Livi Pop, trgovinski ataše pri romunskem veleposlanstvu Georg Georgijev s soprogo, finančni minister dr. Dušan Letica s soprogo, minister brez listnice Vojislav Djordjević s soprogo, minister vojske in mornarice general Nedić s soprogo, trgovinski minister inž. Nikola Kabalin, pomočnik zunanjega ministrstva Milivoj Smiljanić s soprogo, šef kabineta zunanjega ministrstva Dušan Protić s soprogo, šef protokola Dušan Marinović s soprogo in svetnik zunanjega ministra Pavle Djordjević.

Vsem cenjenim damam!

Dolžnost nam je, obvestiti Vas, da smo ravnokar prejeli veliko količino najmodernejših volnenih blagov v prvovrstnih kvalitetah in krasnih najnovjših barvah. Blago smo zelo ugodno kupili in smo vsled tega v stanju nuditi ga Vam po res nenavadno nizkih cenah.

Ni Vam torej treba bežati si glave, kje dobiti kak ostanek ali blago starejših letnikov po nižanih cenah, ko pa dobite pri nas že novo blago, ki pride šele letos v modo, tako ugodno.

Manufaktura

MANICA k. d.

„Posvet rumenih“ v Parizu

Tajinstvena zborovanja japonskih veleposlanikov

Pariz, 1. februarja. TG. Japonska vlada je odredila v Parizu sestanek 6 japonskih veleposlanikov v evropskih državah, ki naj se posvetujejo o določenih vprašanjih in vladi pošljejo svoje sklepe zaključke. Sestanek se je pravkar končal. Udeležili so se ga japonski veleposlaniki v Londonu, Rimu, Berlinu, Moskvi, Salamanki in Bruslju ter odpravnik poslov japonskega veleposlanstva v Parizu. Udeležili so se ga sledeči diplomati: Sigemicu, veleposlanik v Londonu, Kurusu, veleposlanik v Bruslju, Jane, veleposlanik v Varšavi, Širatori, veleposlanik v Rimu, general Ošima, veleposlanik v Berlinu, Amau, veleposlanik v Bernu ter odpravnik poslov japonskega veleposlanstva, ker Japonska trenutno nima v Franciji rednega poslanika. Posvet rumenih diplomatov je bil v nekem velikem hotelu v Avenue Hoche.

Posvet predstavnikov japonske zunanje politike v Evropi je v vseh francoskih in tujih diplomatskih krogih vzbudil veliko pozornost, ker se je po desetih letih zgodilo prvič, da je japonska vlada odredila konferenco svojih evropskih veleposlanikov. Vsakdo čuti, da bo od tega posveta odvisno, kakšno politiko bo Japonska vodila v nadaljnjih mesecih nasproti evropskim velesilam, bodisi, da so njene zaveznice, bodisi da so njene nasprotnice.

Med japonsko diplomacijo sta dve struji, mlajša, radikalnejša struja in starejša, zmernejša rod. Znano je, da so Sigemicu, Kurusu in Jane diplomati starega kova, ki svarijo pred prenatrženimi odločitvami, medtem ko se drugi navdušujejo za brezobziren nastop, češ, samo drznost dandanes pomaga do uspeha. Med mlajšimi ima vodilno besedo berlinski poslanik general Ošima. Ob njem stoji rimski poslanik Širatori, ki je zaslužil

svoj sloves, ker je on izumil in izoblikoval pakt proti Kominterni, ko je bil še poslanik na Švedskem.

Predsednočinj je bila odločilna seja. Poslaniki so se zbrali v Avenue Hoche in so zborovali do ranega jutra. Vmes so od časa začili samo malo japonskega čaja, odnosno francoske črne kave. Končni sklep, ki ga je rano jutraj neki tajnik razodel časnikařem, je bil ta, da bodo japonski vladi svetovali mirno zadržanje, češ, da je treba počakati še na nekaj bližnjih zunanje-političnih razvojov. Berlinski poslanik general Ošima s svojim predlogom, naj Japonska takoj sklene vojaško zvezo z Nemčijo, ni prodr. Veleposlanik v Rimu je sporočil, da ima od merodajnih italijanskih voditeljev izjavo, da bo Italija tunizijsko in džibutsko vprašanje še to leto rešila, in sicer za — vsako ceno. To govori za to, naj Japonska Italijo podpre z vojaško zvezo. Toda stari poslanik v Londonu Sigemicu je vnetost mlajših diplomatov pomiril ter jim dokazal, da je za Japonsko in za svetlega Mikada najboljšo mirno čakati na nadaljnji razvoj, ker ni dobro, da bi koga po nepotrebnem izživali. To stališče je bilo sprejeto in ta sklep je bil brzojavljen v Tokio.

Bedne španske matere na begu

Hitler ni omenil Sovjetije...

Mnogoštevilno nemško gospodarsko odposlanstvo je prispelo v Moskvo

Pariz, 1. februarja. TG. »Temps« poročajo iz Moskve: Včeraj, v torek, je prispela v Moskvo večja skupina nemških veleindustrijalcev in veletrgovcev ter zastopnikov velikih bank pod vodstvom dr. Schnurreja, načelnika oddelka za srednjo Evropo v trgovinskem oddelku berlinskega zunanjega ministrstva. S skupino se je pripeljal tudi nemški veleposlanik v Moskvi von Schultenburg. Dnevni red bivanja tega odposlanstva še ni znan. Nemški krogi v Moskvi skušajo zmanjšati važnost tega obiska, medtem ko inozemski krogi menijo, da je že osebnost dr. Schnurreja, ki je izdelal tudi trgovinsko pogodbo med Nemčijo in Jugoslavijo, zadostno jamstvo za to, da ima odposlanstvo pred seboj velike načrte. Toda v Moskvi zanikajo, da bi bila Nem-

čija pripravljena prodajati sovjetski Rusiji vsakovrstno orožje in v vsaki množini. Nemški državni kancler je baje na stališču, da nima nič proti temu, da se sovjetski Rusiji prodajajo industrijski izdelki, celo takšni, ki bi se dali uporabiti ali predelati v orožje, toda orožja samega ne bi pustil izvažati v Sovjetijo, ki da je idejni nasprotnik narodnosocialistične Nemčije. To stališče nemške vlade dovoljuje dr. Schnurreju torej dovolj špranj, da doseže nekaj stvarnega. Delo mu bo olajšalo predvsem tudi dejstvo, da nemški državni kancler Hitler v svojem govoru dne 30. januarja ni napadel sovjetske Rusije — dejansko je niti z besedico ni omenil — in torej nikjer ni kakšne zagrenjenosti, ki bi ovirala razvoj pogovorov.

7000 Japoncev utonilo

Po kitajskih poročilih

Sing Sing, 1. febr. b. Po kitajskih poročilih so Japonci utrpeli težke izgube pri poskusu prehoda Rumene reke. V pokrajini Šansi so Japonci poskušali prekorčiti Rumeno reko, toda komaj so prišli do sredine reke, so bili napadeni od Ki-

tajcev in so bili vrženi nazaj. Kitajci so razbili na več mestih led na zamrzni reki in je na ta način prehod Japoncem onemogočen. Po zadnjih vesteh so Japonci pri teh bojih izgubili nad 7000 vojakov.

Gospodarstvo

Povečanje števila gospodarskih podjetij

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je izdelala statistiko o gibanju števila trgovskih, obrtnih, gostinskih in industrijskih obratov v Sloveniji v zadnjem četrtletju 1938. Iz te statistike posnemamo naslednje podrobnosti:

Število industrijskih podjetij izkazuje zadnji dve leti zmanjšanje za 11 obratov (1938 za 6 in 1937 za 5). Vsa povojna leta je bilo v industriji več prijav in odjav. To je značilen pojav za današnjo novo dobo industrializacije v državi, ki se razvija bolj v drugih pokrajinah zaradi ugodnejših pogojev, ki jih ima tamkaj (surovine, bližji trg, manjša davčna obremenitev in drugih ugodnosti). Poleg tega se pripisuje tudi nekaj industrijskih obratov za preselitev v južne kraje države. To je pojav, katerega opažajo tudi v Zagrebu, saj smo imeli pred nedavnim priliko poročati o anketi o izseljevanju industrije iz Zagreba.

Trgovina beleži v 4. četrtletju 220 (v 3. četrtletju 1938 249) prijav in 184 (101) odjav, tako se je prirastek zmanjšal od 148 na 36 obratov. V zadnjih treh letih izkazuje trgovina naslednje gibanje ustanovitve in opustitve:

prijave	odjave	prirastek oz. zmanjšanje
1936	767	1150
1937	832	678
1938	921	610

Opazimo, da število prijav narašča, pada pa število odjav, tako da je namesto zmanjšanja v letu 1936 nastopilo že 1937 povečanje števila obratov, ki je bilo še znatnejše leta 1938. Po strokah je bilo v zadnjem četrtletju prijav (v oklepajih odjave): les 22 (15), živila 12 (10), z mešanim blagom 88 (56), branjarije 15 (12), z dež. pridelki 8 (7), prevažanje tovarov z motornimi vozili 8 (—). Največji je bil prirastek v Ljubljani in v okrajih Radovljica, zmanjšalo pa se je v 4. četrtletju 1938 število trgovin v okrajih Maribor, Novo mesto in Ptuj.

Obrtna podjetja izkazujejo od 3. na 4. četrtletje zmanjšanje prijav od 340 na 255 in poveča-

nje odjav od 144 na 192, tako da se je prirastek zmanjšal od 196 na 63 obratov. Največ ustanovitve in likvidacije izkazujejo v 4. četrtletju 1938 naslednje stroke (v oklepajih odjave): kovači 7 (16), žage 11 (7), mizarji 20 (15), izdelovanje pletenin 9 (3), krojači 28 (19), šivilje 7 (12), čevljarji 29 (20), braveli in frizerji 8 (4), kmetijski mlinci 12 (—), peki 17 (14), mesarji 15 (7) itd.

V zadnjih treh letih je bilo gibanje naslednje:

prijave	odjave	prirastek oz. zmanjšanje
1935	835	1557
1936	912	1414
1937	1070	873
1938	1234	743

Tudi tu vidimo v zadnjih letih stalno zmanjševanje števila odjav na drugi strani pa se postopno večajo prijave, kar ima za posledico povišanje števila obratov. Tudi tu kaže podrobna statistika, da se število obrtnikov bolj veča v mestih kot na deželi, bolj v industrijskih kot v kmetijskih okrajih.

V gostinstvu se je od 3. na 4. četrtletje zmanjšalo število prijav od 86 na 81, naraslo pa je število odjav od 49 na 59, tako da se je čist prirastek zmanjšal od 37 na 22. Gostilne beležijo 51 prijav in 46 odjav, krčme 20 prijav in 7 odjav. V pogledu prirastka prednjači Ljubljana z okoli 11 (prirastek 11 obratov). Skupna slika za celotna leta je naslednja:

prijave	odjave	prirastek oz. zmanjšanje
1935	300	333
1936	249	234
1937	355	212
1938	334	233

V nasprotju s trgovino in obrtjo je število prijav v letu 1938 v primeri s prejšnjim letom padlo, naraslo pa je število odjav, tako da je bil prirastek lani znatno manjši kot leta 1937.

Podpiranje zadrugišstva

Pravilnik o porabi sredstev sklada za podpiranje zadrugišstva

Kmetijski minister je po zaslišanju Glavne zadrugišne zveze predpisal pravilnik o porabi sredstev sklada za podpiranje zadrugišstva. Pravilnik obsega podporo zadrugišnim zvezam za stroške revizije, podpore za podpiranje proizvajalnih zadrug, podpore za zadrugišni pouk in statistiko ter podpore za okrepitev rezervnih skladov zadrugišne banke.

Podpore za revizijske stroške se bodo dajale revizijskim zvezam in Glavni zadrugišni zvezi ter je treba te prošnje pošiljati po Gl. zadrugišni zvezi na kmet. ministrstvo. Podpora posamezni zvezi more znašati največ polovico skupnega zneska učinkovitih izdatkov za revizijo največ ene polovice zadrug, dočim morajo drugo polovico plačati revidirane članice, v kolikor jih ne plača zveza, odn. Glavna zadrugišna zveza.

Podpore proizvajalnim zadrugam se bodo dajale za zgradbo in ureditev zadrugišnih podjetij ali delavnic in zadrugišnih skladišč. Kjer je potrebna notranja oprema, bo prišla podpora le za nabavo strojev, zadruga pa bo morala nabaviti zemljišče in zgraditi stavbo. Kjer to ni primer, se bodo dajale podpore tudi za zgradbo stavb in sicer del vseh stroškov, ostalo pa mora plačati zadruga. V vsakem primeru morajo zadrugišniki doprinesiti najmanj toliko, kolikor dobi zadruga podpore in sicer z vpisom deležev v razmerju s proizvodnjo do-

tičnega proizvoda. Odobri pa nabave revizijska zveza, v kolikor kmet. minister ne odredi drugih organov. Prejeto podporo mora zadruga vnesti v svoj zadrugišni sklad.

Prošnje vlagajo zadruge po revizijskih zvezah, te zopet Glavni zadrugišni zvezi ali pa naravnost kmet. ministrstvu. Prošnji morajo zadruge priložiti zadnjo bilanco in druge podatke. Vse dokumente overi rev. zveza.

Podpore za zadrugišni pouk in statistiko dobe samo Gl. zadrugišna zveza in revizijske zveze.

Po zaključku koledarskega leta bo izdal kmet. minister odlok o dodeljevanju dotacij rezervnemu skladu zadrugišne banke, ko se osnuje. Ta dotacija ne more biti večja kot 5% vseh dohodkov sklada v predhodnem koledarskem letu.

Reviz. zveza, ki ne bi ustregla predpisom pravilnika glede plačila polovice stroškov revizije s strani svojih članic, v prihodnjem letu ne bo več imela pravice na podporo. Člani upravnih odborov zvez in zadrug, ki bi dovolili, da se z odobrenimi podporami postopa drugače, kakor predpisuje pravilnik, bodo izročeni sodišču. Če se ugotovi, da je kakšna zadrugišna organizacija neresnično izkazala stroške, da bi dobila, odn. da bi dobila večje podpore, kakor ji pripada, jo more kmet. minister za 1 ali več let izključiti od pravice za dobivanje podpor.

Zatvornica na Ljubljani. V okvirju regulacijskih del Ljubljane stojimo zopet pred novo važno etapo dela. Banske uprava je razpisala licitacije za izvršitev gradbenih del pri zatvornici na Ljubljani pri Sv. Petru za 6. marec ob 11. Pro-računska vsota znaša 1.858.227,05 din. Ob zatvornici je predvidena tudi zgradba manjše električne centrale.

Novi ravnatelj deviznega oddelka Narodne banke. Za ravnatelja deviznega oddelka Narodne banke je bil imenovan g. Kosta Ljubisavljevič. G. Ljubisavljevič, za katerega pravijo, da je znan strokovnjak, je bil že svojočasno v službi pri Narodni banki na sličnem mestu, pa je odšel iz Narodne banke in je bil nekaj časa ravnatelj Izvozne banke v Belgradu, sedaj se pa zopet vrača v Narodno banko.

Prošnje za trgovanje s devizami in valutami. Pred nedavnim je Narodna banka izdala poziv vsem onim zavodom, ki se hočejo tudi v tem letu baviti z deviznimi posli, da morajo vložiti prošnje do 15. februarja in se posebej zavezati, da jamčijo tudi njih uprave za devizne prestopke. Zaradi predlogov bančnih organizacij je sedaj Narodna banka ublažila te pogoje, v kolikor se nanašajo na odgovornost uprave bank za delo uradništva.

Borze

Dne 1. februarja 1939.

Svetovne efektne borze

Paris: Dobro razpoloženje, tečaj francoskih rent in tujih papirjev so napredovali. Tečaj vrsti.

London: Vzdržana tendenca.

Amsterdam: Učvrstitev včerajšnjega dne se nadaljuje.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236.10—239.90.

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13.70—13.90. Nadalje so beležili v Zagrebu za termin: za sredo februarja 13.77 denar, za konec februarja 13.60—13.80.

Grški boni so beležili v Zagrebu 36.90—37.60, v Belgradu 36.65—37.35.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 4.050.216 dinarjev, v Belgradu 6.693.000 dinarjev. V efektih je bilo v Belgradu prometa 358.000 dinarjev.

Ljubljana — Tečaj s primom: Amsterdam 100 hol. gold 2363.00—2401.00
Berlin 100 mark 1767.32—1785.08

VELIKO ZAKLJUČNO ŽREBANJE

37. kola Državne razredne loterije se vrši dnevno od 11. februarja do 9. marca 1939

Dobitki:

1 premija	Din 2.000.000*—
1 premija	Din 1.000.000*—
1 premija	Din 500.000*—
1 premija	Din 400.000*—
6 dobitkov po	Din 200.000*—
12 dobitkov po	Din 100.000*—
15 dobitkov po	Din 80.000*—
15 dobitkov po	Din 60.000*—
15 dobitkov po	Din 50.000*—
15 dobitkov po	Din 40.000*—
20 dobitkov po	Din 35.000*—
25 dobitkov po	Din 30.000*—
25 dobitkov po	Din 25.000*—
40 dobitkov po	Din 20.000*—
50 dobitkov po	Din 15.000*—
60 dobitkov po	Din 12.000*—
200 dobitkov po	Din 10.000*—
250 dobitkov po	Din 8.000*—
300 dobitkov po	Din 6.000*—
345 dobitkov po	Din 5.000*—
350 dobitkov po	Din 3.000*—
34257 dobitkov po	Din 1.000*—

Skupaj Din **56,927.000*—**

Cene srečk:

$\frac{1}{2}$ srečke
Din 1000*—

$\frac{1}{2}$ srečke
Din 500*—

$\frac{1}{4}$ srečke
Din 250*—

Strogo solidno, točno in diskretno poslovanje!
Originalne srečke za to žrebanje se razpošiljajo samo proti predplačilu.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN I DRUG

GAJEVA 8

ZAGREB

ILICA 15

Premije Din 1.500.000*—, 1.200.000*— in 1.000.000*— so bile dobljene dosedaj enajstkrat na pri nas kupljene srečke.

I. premije III. in IV. razreda tekočega 37. kola Din 540.000*— in Din 502.000*— so bile dobljene na pri nas kupljene srečke.

Bruselj 100 belg	741.75—753.75
Curih 100 frankov	995.00—1005.00
London 1 funt	205.50—208.70
Newyork 100 dolarjev	4374.87—4434.87
Pariz 100 frankov	115.85—118.15
Praga 100 kron	150.85—152.35
Trst 100 lir	231.35—234.45

Curih. Belgrad 10. Pariz 11.7075. London 20.7225. Newyork 442.875. Bruselj 74.85. Milan 23.29. Amsterdam 238.50. Berlin 177.62. Stockholm 106.75. Oslo 104.15. Kopenhagen 92.50. Praga 15.16. Varšava 83.65. Budimpešta 87. Atene 8.80. Carigrad 3.55. Bukarešta 3.40. Helsingfors 9.135. Buenos Aires 101.625.	
---	--

Vrednostni papirji

Vojna škoda

v Ljubljani 473.25—474.25

v Zagrebu 471.50—473.50

v Belgradu 473 —474

Ljubljana. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 99.75—100.75, agrarji 60.50—62.50, vojna škoda promptna 473.25—474.25, begl. obvez. 90—91, dalm. agr. 89.75—90, 8% Bler. pos. 99—100, 7% Bler. pos. 98.25—93.25, 7% pos. DHB 99—100, 7% stab.

pos. 97—98. Delnice: Narodna banka 7725—7900, Trboveljska 182—192.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 99.50 do 100.50, agrarji 60.50—62, vojna škoda promptna 471.50—473.50, begl. obvez. 89.50—90 (89.50), dalm. agrarji 89.25—90, 4% sev. agrarji 60—61 (60.75), % Bler. pos. 89 den., 7% Bler. pos. 92—92.50 (92.12), 7% pos. DHB 99 den., 7% stab. pos. 97 den. — Delnice: Narodna banka 7600—7800, Priv. agr. banka 224 den., Trboveljska 189—190 (189), Gutmann 35—45. Isie 25 den., Tov. sladkorja Bečker 600 den., Osj. sladk. tov 75—80. Osješka li-varna 175 bl., Jadranska plova 320 den.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 100 den., agrarji 60—61.50 vojna škoda promptna 473—474, begl. obvez. 89.75—90.25 (90), dalm. agrarji 89.50 do 90, 4% sev. agrarji 60 den., 8% Bler. pos. 89.50 do 99 (99), 7% Bler. pos. 91.50—92 (92), 7% pos. DHB 100 den. — Delnice: Narodna banka 7.760 do 7.835, Priv. agrarna banka 230 den.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bč, srem., ban., slav. 153 do 155. — Koruza bč., parit. Vršac, Indija 98 do 99, bč. part. Vršac, Indija sušena 112—113. — Moka bč., ban. 245—255, 225—235, 205—215, 185 do 195, 155—165, 122.5—127.5, 112.5—115, srem., slav. 240—250, 220—230, 200—210 190—200, 150 do 160, 122.5—127.5, 112.5—115. — Tendence nepremenjena. Promet srednji.

Ugoden zaključek pogajanj s Francijo

Agencija »Jugoslovanski kurir« poroča iz Pariza, da so bila pogajanja med našo državo in Francijo dne 29. januarja 1939 ugodno zaključena in se naša delegacija vrača v Belgrad. Iz dosedanjih poročil je razvidno, da je francoska delegacija pristala na skoraj vse naše zahteve glede kontingentov, preferencialov in ostalih ugodnosti. Tako more pričakovati naša država v prometu s Francijo aktivnost do 150 milij. franc. frankov, kar bi šlo v korist francoskim upnikom naših posojil. Da bi se pogodba lažje izvajala, bo v Parizu osnovana ena družba (ali dve), ki bo imela nalogo izvajati novo trgovinsko pogodbo. Nadalje bo potrebno uveljaviti še poseben zakon za ugodnosti naši državi, o katerem bo razpravljala francoski parlament že februarja letos. Vidi se, da so francoski odločilni krogi trdno odločeni iti na roko naši državi v trgovini s Francijo.

Odkup izvoznih deviz po posebnih tečajih

Finančni minister je dne 14. januarja 1939 pod št. 1671/VIII izdal odlok, s katerim pooblašča Narodno banko, da lahko kupuje devize po posebnih tečajih od izvoza predmetov, katere je odredil minister trgovine in industrije. Ti predmeti so: tar. št. 13 suhe višnje, št. 93 deli za zaboje (samo za Palestino), št. 115 vino, št. 149 kamen vseh vrst, št. 239 cinkov oksid, št. 256 rožmarinovo in kaduljino olje, št. 370 kozje usnje (chevrete), št. 432/1a in b pohištvo iz upognjenega lesa, št. 432 3 a-b ogrodja in deli stolov za ležanje, št. 435 izdelki iz lesa, št. 442—447 papir vseh vrst, št. 448/1 cigaretni papir (v vrednosti do 5.000.000 din in št. 477—482 kamen in izdelki iz kamna.

V smislu svojih okrožnic navaja Narodna banka, da bo odkupovala devize od izvoznikov teh predmetov po posebnem tečaju. Ob ponudbi deviz na navedeni podlagi morajo poobl. zavodi navesti ime izvoznika, številko in datum potrdila o zavarovanju valute, količino in vrsto izvoženega blaga s pozivom na številko carinske tarife in označbo države, v katero je šel izvoz. Narodna banka opozarja vse pooblaščenice zavode, da bodo v celoti odgovorni za točnost prijavljenih podatkov o izvozu navedenih predmetov.

Proračun Kmetijske zbornice v Ljubljani. Ban dravske banovine je odobril proračun Kmetijske zbornice dravske banovine v Ljubljani za 1939, ki znaša v izdatkih 1.100.500 din (prav toliko v dohodkih). Proračun za 1938 je znašal 1.100.000 din. Kot v letu 1938 tako se bo tudi v letu 1938 pobirala 5% doklada na zemljarino zborničnih članov, kar odmerja davčne uprave obremenitve z državnim davkom.

Narodu več srčne kulture!

Naša klelev je znak nekulturnosti

Sedim v brivnici. Na etolu — pod nožem mojstra brivca. Pa stopi v brivnico možak — bolj prav: gospod. Če ne inteligent, pa vsaj napol-inteligent. Kak obrtnik, železnik ali kaj podobnega, torej srednjih slojev. In taki gospodje v Ljubljani vendar niso neinteligentni! Sede ter čaka, da pride na vrsto. Pa odpre zatvornice svoje zgovornosti in govori o tem in onem. Pa tako, da je bila v vsakem stavku vsaj ena klelev: Prekleto vreme, hudiceva peč, permajduš, da res! itd.

Nekaj časa prenašam to ploho kletve. Nazadnje pa se mi utrga nit potrpežljivosti in rečem: Kako pa je to govorjenje! V vsakem stavku kletve. Imejte no ozir na druge! V javnem lokalu se mora govoriti dostojno! — Človek bi pričakoval, da ga bo malo sram in se bo skušal na kak način opravičiti ali pa bo vsaj umolknil. Kaj šel! Skoči pokonci proti meni na etolu in vpije: Kaj to koga briga, kako govorim! Kaj bi neki na tem ne bila prav? Ce vam ni všeč, pojdite v cerkev! itd. Nazadnje pa mi je izrekel »svoje pomilovanje«, ker mi tako govorjenje ni všeč. Seveda jaz njemu tudi.

Se izposojamo si...

Kar je značilno, je to, da mož ni prav nič čutil, da bi bila v takem govorjenju kaj napačnega, nedostojnega. Ne, to je vsakdanje, normalno, pravilno slovensko ali kranjsko govorjenje!... Kdor ga za to posevri, ga žali, mu dela hudo krivico! Kaj pa hočete?! Komur to ni všeč, naj gre v cerkev! Tam se govori latinsko, tukaj pa slovensko!

Gotovo so tuje, italijanske in arabsko-hrvaške kletve zlobnejše in oostudnejše od slovenskih. Vendar da bi bilo govorjenje tako prepleteno ali potreseno s kletvijo kakor je potresena potica s cvetami in vamberli, to je težko v kakem drugem jeziku kakor — v slovenskem. Naš »hudic« je svetovno znan in sloveč. Vsaj Nemci, najbrž tudi Francozi, Čehi in Poljaki ne kalnejo toliko. Nemci »Donnerwetter«, ki je pri njih najbolj navaden, je popolnoma nedolžen. Se njih »Teufel« in »meiner Seel« se ne ališ preveč eurovo. Naše kletve pa — ne govorimo o grehu — hudic, permajduš, pa tako surovo, da dostojnega človeka neprijetno dirnejo.

V l. 1938 je Slovenija izdala za alkoholne pijače nad 200 milijonov dinarjev!

Poleg tega pa še to, da se naš človek, kakor bi mu manjkalo domačih kletev — ki jih pa »za potrebo« že imamo — brž oprime tudi vsake tuje, še tako oostudne in bogakletne kletve, brž ko jo sliši. Ali ni to sramota, dokaz pomanjkanja vsakega narodnega čuta, da so italijansko »porco«, po vojski —

tako zanesli med nas, da danes Slovenija odmeva od tega »porkanja«. Poleg hrvaško-erbskih svinjarji. In to že iz otroških, fantalinskih ust! Seveda tudi dokaz popolnoma tope vesti. Ne vedo, da izreka nevarno bogokletstvo, pa jim še »hudic« ni dosti surov, hočejo še »krepkejše« povedati: še bolj surovo in nevarno. Od vzhoda in zahoda, severa in juga vse »rožice« prinesejo in presadijo na slovenska tla, kjer prav bujno poganjajo in cvetijo!

Pomanjkanje srčne kulture

Naša kultura se na zgornjem koncu giblje v najvišjih sferah. Imamo univerzo, njeno knjižnico, Akademijo znanosti in umetnosti, Narodna galerija. V modi in eleganci se lahko merimo s Parizom. Brez šale in brez ironije. Na vsiki kulture smo. Na zgornjem koncu. Na spodnjem, pri tleh, v nižjih plasteh pa je stavba naše kulture jako šibka in trhla. Koliko je tukaj med nami nekulture, surovosti, divjosti! Pri kletvi in kvantanju se začne, pri kolu in nožu se konča. Vmce pa — koliko drugde! Koliko sovraštva med sosedi! Koliko grdega ravnanja s starši! Slišimo od mož, ki razmere poznajo, da je na Italijane veliko več piete do staršev kakor v našem ljudstvu. »Spoštuj očeta

in mater, da boš dolgo živel« itd.! Ali ni morda božja jeza in kazen nad celim narodom, ako se ta božja zapoved tolikokrat z nogami gazi?... In kaj naj rečemo na to, da fant v prepiru takoj po nožu seže in ž njim naravnost v srce?! In to kolikokrat! Kaka divjost mora biti v takem sreč!

Ali naj gleda naš kulturni svet te žalostne pojave med našim narodom brezbržno? Veselimo se svoje visoke kulture in ponosni smo nanjo — pri tem pa pozabljamo, koliko dela imamo, da dvigne-

Gorše: Trije pijanci.

mo ves narod iz nižin njegove nekulturnosti, surovosti. Pozabljamo, da je to kulturno delo, delo pri temelju, prvo, najpotrebnejše in najvažnejše. Prej mora biti temelj stavbe kulture trden, potem šele pride dekoracija stavbe. Prej je treba zverine v deželi postaliti, potem šele zoologični vrč odpreti. Prej močvirje osušiti, potem šele rožice saditi in gojiti. Prej pražozd iztrebiti, potem šele asfaltirane ceste delati.

Srčna kultura je več kakor umska. Svet pa ceni in goji le bolj umsko kakor srčno. V tem je bistvena napaka moderne kulture.

Kdo naj pomaga

Kako bi mogli vendar našemu ljudstvu vcepiti več srčne kulture? Kako zatreti, zamoriti, iztrebiti toliko surovosti, kolikor je še med njim? Kako jih navaditi dostojnega govorjenja? Ali bi ne mogla šola v tem oziru več storiti? Pa saj je znano, da moderna šola boleha ravno na tem: velikomu umsko a malo srčno izobrazbe. Vzor, kako gojiti v otrocih srčno kulturo, eta Slomšekova »Blaže in Nežica«, kjer se porablja vsaka prilika v življenju, da se šolarjem srca blaže. In naša društva? Ali se ne goji tudi v teh le bolj »visoka kultura«? Saj smo po eni strani že hiperkulturni, pretirano kulturni, a po drugi še toliko divjosti! Lepo narodno petje gotovo srce blaži. Kakor se tudi po drugi strani ravno v »petju« — ki nikakor petje ni, ampak ali kvantanje ali tuljenje — posebno glasno razodeva surovost. A narodno petje se vse premalo goji. Seveda alkoholizem najbolj pospešuje surovost in divjost. V pijanosti najbolj zadivja zver v človeku, da kar kolje in moli. Ali se nič ne zgrozimo in zgrajamo nad tolikimi poboji in uboji v naši domovini? Saj to je grozno! Začetek te divjosti je je kletve. Fant, ki ne kolne, gotovo ne bo klal. »Nikoli ga nisi slišal zakleti«, ta pohvala o fantu, ki se časih ališ, je spricevalo njegovega blažega značaja. To se pravi: vesekoz dober fant! Ali boš preklinjalcu rekel, da je blažega značaja?

Naša navadna kletev ni toliko greh, a pove, kaj je v človeku. Kakor kazalec na uri pove, koliko je ura. Kletve — izraz surovosti! Naš »per-

mejduš« sam na sebi ni tako huda reč, — a kako grdo se sliši! Zdaj pa je tega toliko, da je govor kar prepleten s kletvijo. Marsikak Slovenec ne zna reči: »To je res«, — marveč redno: »Permajduš, da je res!« Ali je to v govorjenju resnično kulturnega narada? Tudi naša inteligenca kolne. Zato je tudi ona surova! V kolikor kolne. In če jo opozori, da to ni dostojno, potem šele postane eurova: surovo zagovarja in brani svojo surovost. Ruperto crede experto! Potem se ne čudimo, če se surovost nazadnje stopnjuje, izdivja v tolikih pretepih, pobojih in ubojih, o katerih beremo teden za tednom po listih.

Boj surovosti!

Ali se nič ne zgražamo?... Pa kaj zgražati! Storimo kaj, da se ta surovost in divjost odpravi! Inteligenca slovenska, katera si res inteligentna, kulturni svet, ki res goji kulturo, misli vendar več na to! Toliko se »kulturno« dela — in vendar toliko surovosti! Ali ne vidiš tega madeža na našem narodnem telesu? Ne gojimo samo umske, alicelo le telesne, marveč velik o več srčne kulture! Misli in glej na to naša šola! Misli in glejte naša društva! Misli in glej in skrbi za to naša cerkev!

Začnite sistematičen boj surovosti! Dajte narodu več srčne kulture!

Šale iz sovjetske Rusije

Zimske obleke se prodajajo poleti — Vreče kot vstopnina za kino

Vladimir Uniševski, sovjetski letalski častnik, je s svojim letalom ušel iz sovjetske Rusije — pol ure prej, preden je na leningradsko letališče prišel oddelek GPU, da bi ga aretirali. Sedaj je izdal knjigo »Dirka z GPU«, v kateri zelo zanimivo popisuje vsakdanje življenje v sovjetski Rusiji. Pripoveduje tudi tole:

Ko smo končali teoretični tečaj, so nas v novembru 1932 nastanili v prostorih nekdanjega carskega letališča v Leningradu. Za nas se je začelo težko življenje. V tem času je v Leningradu že presneto trda zima. Poveljstvo šole, v kateri gre seveda vse po načrtu, je žal prezrlo, da ima tudi narava svoje načrte, ki se jih drži silno natančno. Po tem načrtu narave za poletjem nujno pride jesen in za njo a prav tako nujnostjo zima s hudim mrazom, kar se pravi, da je takrat treba tople obleke, perila in obutve. Toda v šoli ni bilo ne kožuhovalnih čevljev, ne letalskih plaščev, niti podloženih hlač in suknjičev, kar vse je za zimske poletje nujno potrebno.

Seveda ne maram reči, da je vsega krivo vodstvo šole. V sovjetski Rusiji je že tako, da nikdar ne veš, kdo je kriv; nihče nima pravice kaj prenaprediti, kaj ukreniti, vse je neki abstraktni, daljni »načrt«, ki se nam valja pod nogami. Tako se brez konkretnega krivca na splošno dogaja, da se zimska obleka prodaja ali razdeljuje tam nekje spomladi, tudi poleti še; in letno obleko najlaže dobiš sredi zime, ko zunaj vse zmruzuje. Če mislimo, da je to v redu? Nak, seveda ne mislimo! Nasprotno, zabavljanja in zmerjanja leto za letom, da človeka kar ušesa bole, nevolja nas kolje in moli in časiopisi na celih straneh bičajo take »idiotске navade« — toda popravi ti tega nihče ne more. Morda mislite, da je to šala? Morda je res — toda šala, nad katero te mine smeh.

V sovjetski Rusiji so še druge take šale, ki jih sovjetski režim zbija dan za dnem in ki življenje osrečenejša in osvobodenejša proletarijata kažejo v posebni luči. Eno izmed teh, ki se je dogajala nekako isti čas v Moskvi, Leningradu in drugih večjih mestih, naj vam tu povem, da pokažem, kako daleč je sovjetsko gospodarstvo prišlo do nekdanjega bogata in cvetočega dežela.

Kino je v toplem življenju sovjetskega državljanu navadno edini odhiti. Čeprav je filmska produkcija zboljševizirana skozi in skozi, se mu vendar za platno tu ali tam le pokaže kak kosček nekega neznanega življenja, ki ga samo sluti in si ga razvija v svoji domišljiji. Kremlo dobro ve, da njegovi podložniki v kino kljub vsej enolični usmerjenosti radi hodijo in je tudi to težnjo vzel v račun svojih muhastih »načrtov«. Nekega dne so vsi časopisi prinesli oglas, da bodo najboljši

Ob velikih snežnih viharjih v Angliji sta na progi Cambridge-London dva osebnata vlaka trčila drug v drugega. Ob trčenju se je več voz — ki so v Angliji na splošno še vsi leseni — popolnoma razbilo. Med potniki sta bila mrtva samo dva, brez kake rane pa skoraj noheden ni stopil ne iz prvega, ne iz drugega vlaka.

kini ves mesec predvajali najboljše filme; pozivali so sovjetske državljane, naj si te najboljše filme ogledajo. Seveda pa vstopnina k takim izbranim kinopredstavam ni običajna, da greš k blagajni, plačaš vstopnico in se usedeš na svoj sedež — ne, sedaj v vsej reči tiči nekaj drugega: vstopnica se prodaja samo tistemu, ki prinese s seboj — vrečo, da, vsakdanjo vrečo! Naj bo iz kakršnega koli blaga, da je le še porabna. Kdor prinese dobro, neraztrgano in tudi ne ravno premajhno vrečo, dobi za svoj denar tudi dobro mesto v kinu. Kdor pa bi prinesel majhno, razcefrano, na vseh koncih zaščito vrečo, se bo moral zadovoljiti tudi s slabšim prostorom. — Tako je, kaj bi se hudoval — »načrt« najbrž potrebuje vreč!

Kaj smešno je bilo gledati pred blagajnami kinov dolge vrste ljudi, vsak kako vrečo v rokah, kakršno je kdo mogel pogniti iz svojih štramb. Na dan so prišle vreče še iz »carskih časov«, te so bile posebno v časti, tudi inozemskih izdelkov je bil zbiralcev ob blagajni vesel in je rad dal dobro vstopnico. Ljudje so se pri blagajni pogajali za vrednost svojih vreč, vrsta zadaj pa je čakala. Žugala in grozila — in tekem meseca so kini zbrali vreč na kupel!

Seveda se v sovjetski Rusiji nič ne zgodi, kar ne bi odredila neposredno vlada sama. Res je takrat vladalo veliko pomanjkanje vreč. Zmanjkalo je že zelenjave in drugih življenjskih potrebščin, ker ni bilo starec, kakor pravi uradni sovjetski izraz. Sol, sladkor, moka, pšeno — vse to so na kolodvorih tvorili v železniške vozeve kar vse vprek, s korci, škafi, dokler ni bil voz do roba poln. Na namembni postaji so spet na isti način razkladali naročnikom, kuhinjam in vsem mogočim ustanovam. S korci so spet premetavali blago na tovorne avtomobile, naj so prej vozili les, gramoz ali pa zarjavele stroje — in tako je šlo naprej do zadnjega skladišča. In režim je iznašel še dokaj vabljivo sredstvo, da je iz podstrešij in shramb izvalil vreče, ne da bi bilo za to treba odurnih rekvizicij. Pač svoj način prostovoljnih prispevkov — v naturi!

— Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoji krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju želodca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo. Bolniki radi jemljijo preizkušeno »Franz-Josefovo« grenko vodo in jo dobro prenesejo tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Samo še danes in jutri

ROBIN HOOD

Hitite, ker je film oddan že za druga mesta. — Film, ki je dosegel do sedaj povsod največji uspeh. Zabavali se boste, kakor še nikdar v kino.

KINO MATICA, telefon 21-24 Danes dop. ob 1/3 11., 15., 17., 19. in 21. uri

CISTEK

Franjo Žebot:

Izza narodnostnih bojov na severni meji

V obsejnem št. lju v Slov. goricah smo dne 18. januarja pokopali tamšnjega župnika in duhovnega svetnika Evalda Vračka. »Slovenec« je že na kratko poročal o tem velikem možu. Na splošno željo pa so mi odlični pokojnikovi prijatelji naročili, naj kot najožji prijatelj in tovariš v narodnostnih bojih na naši severni meji opišem življenje in delovanje tega edinstvenega narodnega borca.

Z Evaldom Vračkom eva se srečala prvič pri ustanovitvi Krščansko-socialne zveze za slovensko Štajersko v Mariboru leta 1905. Ko smo se na povabilo tedanjega urednika »Slovenskega gospodarja« g. dr. Antona Korošca zbrali v prostorih tedanjega Bralnega in peveškega društva »Maribor« v podzemnih prostorih Narodnega doma v Mariboru, se mi je predstavil mlad, zal duhovnik in je povedal, da je kaplan Evald Vračko z Vranskega. Poznal me je po imenu kot organizatorja slovenskih mladeničev ter me je povabil na Vransko. Dopisovala sva si prav pridno in ko je prišel za kaplana v Jarenino, sva prijateljstvo še bolj utrdila. Z Evaldom Vračkom sva do leta 1910, ko sem se poročil in se preselil v Maribor, prehodila vse Slovenske gorice, prirejala zaupne sestanke, pre-

davanja in slavnosti po vseh župnijah med Muro in Dravo. V Jarenini sami pa je Evald Vračko v skromni kaplaniji ob okrajni cesti nadaljeval šolo za govornike, dopisnike naših časopisov in kulturne delavce. S to šolo je prišel pred Vračkom kaplan g. Gomilek in ta šola je dala Sloveskim goricam zavedne in odločne narodne borce in voditelje.

V tedanji dobi nemškutarstva je Evald Vračko v Jarenini pridno in z navdušenjem pomagal tamšnjim »dodoljubom« dekanu Čížeku, županu g. Ignacu Zupanču in drugim kmečkim slovenskim možem, da se je nemškutarstvo izrinilo iz posebnih občin jareninske župnije. G. Evald je bil posebej priljubljen. Njegov prijazen, kulturni in vabljliv nastop je pridobil marsikaterega zakrknjenega »štajercijanca« nazaj v slovenski tabor.

Za časa njegovega kaplanovanja v Jarenini je tam cvetela prosvetna in mladinska organizacija kakor malokje na Slovenskem. Pod vodstvom Evaldovim so se vrstili v zimskem času tečaji in predavanja v poletnem času pa prireditev za prireditelja. V Jarenini ter pri znanem rodoljubu Zelezingerju v Vukovekem dolu so bili tudi politični shodi, ki jih je tedaj prirejalo Slovensko katoliško in gospodarsko politično društvo v Jarenini, katera je imelo svoj delokrog skoraj čez cele Slovenske gorice. Društvo je predsedoval večinoma prvi slovenski župan v Jarenini, znani odlični narodnjak in vzoren vinogradnik g. Ignacij Zupančič iz Vajgna. Ti shodi, na katere so bili povabljeni naši slovenski poslanci Roškar, Robič, dr. Veratovšek, dr. Kurošek, Lendovšek, Pišek, Novak in drugi, so bili vedno zelo dobro obiskani in živahni. Posebno v spominu mi je shod pokojnega poslanca in ministra Ivan Roškarija meseca septembra 1908 v Jarenini. Zbralo se je slovenskih mož in fantov z župnij Jarenina, št. lju, Sv. Jakob, Sv. Kungota, Sv. Marjeta, Marija Snežna, Sv. Jurij, Svecina in

Sv. Lenart na etotine. Ta shod je bil kmalu po znanih tujskih dogodkih, kjer so Nemci in Nemškutarji napadli Slovence. Tudi v Jarenino so prišli organizirani Nemci in nemškutarji iz Pesnice, Lajtersberga, Svete Marjete in Svete Kungote. Navtili so na zborovanje Slovencev, ko so se prej v Ornikovi gostilni napili žganja. Mi smo že tedaj imeli v Slovenskih goricah zbor dobro šolanih rediteljev Slovenske ljudske stranke. Ko smo Vračku poročali, da nam hočejo nemškutarji razbiti zborovanje, smo takoj obkolili držeče ter smo jih nekatere tudi spustili na zborovalni prostor. Ko je prvi in sicer neki Gornjič iz Pesnice zaklical znani nemškutarski bojni klic »Auf bika«, je že bilo izdano od naše strani povelje, naj vsak naših rediteljev zgrabi s svojimi tovariši nemškutarske razgrajče, da jih tako potienemo z zborovalnega prostora. Naš načrt se nam je izborno posrečil, kajti v par minutah so bili vsi nemškutarski kolovodje na cesti tako lepa blatni, da se se sami niso poznali. Naše zborovanje je trajalo mirno naprej in niti en nemškutar se ni več pojavil na zborovalnem prostoru. S tem nastopom smo narodnim izdajcem vzeli korajžo in se pozneje niso več upali motiti naših shodov.

Za časa, ko je deloval g. Vračko v Jarenini, so nameravali na Pesnici ustanoviti novo nemško šolo s pomočjo Schulvereina. Dekan Čížek, kaplan Vračko, Šparl, oče sedanjega jareninskega župana, Ignacij in Leopold Zupančič, Sekol in Šmirmaul so organizirali peti nameravani ustanoviti ponemčevalnice na Pesnici tak ljudski odpor, da je nemški Schulverein vkljub temu, da so mu šle glede ustanovitve nemške šole avstrijske oblasti na roko, opustil svojo namero.

Skrb za širjenje slovenskega časopisa in knjige v sleherni slovenski hišo kmeta in vinčarja je bila druga velika naloga g. Vračka. Tudi v tem

oziru je Vračko nadaljeval započeto delo Gomilškega. »Slovenskega gospodarja« in Mohorjeve knjige je spravil skoraj v vsako slovensko hišo, če ne direktno, pa potom Slovenskega bralnega društva in potom bralnih krožkov, tako da si je na ta način skoraj vsak vinčar lahko naročil slovenski časopis in slovensko knjigo. To narodno kulturno delo je nadaljeval g. Evald pozneje tudi v št. lju. In prav v tem velikem delu ima blagi pokojnik ogromne zasluge za narodni prepoved slovenskega kmetkega in delavskega ljudstva v tistem delu Slovenskih gor, kjer je pastiral kot vzoren slovenski duhovnik.

Dne 1. maja 1909 je bil imenovan za župnika v obsejnem št. lju, kjer je stopil prejšnji tamšnji župnik, veliki slovenski rodoljub g. Kelemina v pokoj. Vsa meja se je pripravljala na veselje sprejem novega župnika, o katerem je šel glas po širni okolici, da je izoboren govornik, izvrsten organizator, ljudomil človek ter mlad in živahen. Slavaloki so stali skoro na vsakih eto korakov, slovenske zastave so plapolale skoro z vseh hiš in malo pred pokopališčem na državni cesti se je zbralo na tisoče ljudi iz domačih in sosednjih župnij, da pozdravi novodošlega župnika in narodnega voditelja. Godba je zaigrala »Hej Slovenci«, možnarji so pokali, pevski zbor je zapel »Lepo našo domovino in prvi slovenski župan šentljiški g. Franjo Thaler je v lepih besedah pozdravil novega župnika v imenu slovenskega št. lju. Narod je vzklikal veselja in ga niti to ni motilo, da so ozadju stoječi Nemci, postajenačelnik Langer, schulvereinski nadučitelj Höltehl, bivši župan Fischereder in drugi nemški petelini začeli vpiti, da je to »eine gemeine windische Hetzerei«. Ker nismo hoteli slovesa te impozantne narodne slavnosti zbrisati a prepri, smo pustili Nemce, da so lahko vpili, kar so hoteli in smo mirno nadaljevali epored sprejemne slavnosti. (D dalje.)

Poceni

prati se pravi:

perilo zaupati izdatnemu Schichtovemu terpeninovemu milu. Schichtovo terpenino milo se obilno peni tudi če le prav malo namilite perilo in ga tudi tedaj temeljito očisti.

SCHICHTOVO
TERPENTINOVLO MILO
pere bleščeče belo!

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 2. februarja: Svečnica, darovanje Gospodovo.
Petek, 3. februarja: Blaž, škof mučenec; Oskar, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani so včeraj popoldne pokopali gospo Gerdo Bader, roj. Heinen, soprogo komercialnega ravnatelja tovarne za klej v Mostah. Podlegla je bolezni na srcu. Zapustila je soproga in hčerko, katerima izrekamo globoko sožalje. Pokojni gospoj naj sveti večna luč!

† V Rovih pri Kamniku je umrl v 77. letu starosti g. Alojzij Jerman, posestnik. Rajni je bil zelo ugleden mož in dober oče, ki je svoje otroke vzgojil v krščanskem duhu. Bil je 37 let župan bivše občine Rova in 42 let načelnik Hranilnice in posojilnice. Za zasluge je bil odlikovan z zlato svetinjo. Pogreb bo v petek ob 10 dopoldne. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

† V Dolini vasi pri Ptujju je umrl ugledni posestnik g. Jože Marinič, ki je bil spoštovan daleč na okoli. Pogreb blagoga pokojnika bo v petek 3. februarja ob 10 dopoldne pri Sv. Duhu v Halozah. Naj v miru počiva! Sorodnikom naše iskreno sožalje!

† V Trbovljah je mirno v Gospodu zaspala gospa Franja Ternovič, posestnica in gostilničarka. Pokopali jo bodo v petek ob pol 4 popoldne. Naj v miru počiva!

Smrt bogoslovca

Poročali smo že, da je umrl v mariborskem bolnišnici g. Franc Papst, bogoslovec IV. letn. lavantinskega bogoslovnega učilišča. — Založali so po njem starši in brata in teta, ki se je že nove sv. maše veselila, posebno pa še bogoslovna družina, ki je komaj v dobrem letu izgubila že dva svoja člana.

Mrtvo njegovo truplo so z avtofurom prepeljali v njegovo rojstno faro Sv. Andraž v Slovenskih goricah. Ob navzočnosti vse bogoslovne družine in zastopnikov prof. zbora je opravil pred bolnišnično mrtvašnico obred blagoslovitve trupla ter se z ganljivo besedo poslovil stolni prošt dr. Vraber, tovariši pa s pesmijo. Pogreb v domači župniji pa je bil naslednji dan. 49 tovarišev bogoslovcev, zastopstvo vodstva in prof. zbora in velika množica ljudstva je pokazala vso veliko ljubezen do umrlega duhovniškega kandidata.

Pred domom je govoril slovo bogoslovec domačin Kocmut, poslovinice sta zapela domači in bogoslovski zbor. Pogrebno sv. mašo s pridigo je imel podravnatelj dr. Držek. Pogrebne obrede je opravil dr. Meško, ki je govoril poslovinno besedo v imenu prof. zbora, v imenu tovarišev Zagradniških, pa še zastopnika Fantovskega in Dekliškega odeska in prav ob koncu pretresljivo sivo-lasi njegov župnik g. Alt. Nagrobnici sta odpela domači in bogoslovski zbor. — Ave anima candida!

Svinjsko mast

prima eksportno

SALAME, SLANINO znamke Predovič
ima stalno v zalogi

Janko Predovič, Ljubljana,
Poljanska cesta 73. — Telefon 21-30.

Osebnosti

— Sveta Gora pri Litiji. Včeraj je obhajal svetogorski župnik g. Ignacij Zganjar svoj 50. rojstni in godovni dan. Skoraj 15 let že biva in deluje na 849 m visoki Sveti gori, cenjen in ljubljen ne samo od svojih župljanov, ampak tudi od drugih svojih znancev in prijateljev. Gospod Nace je imel do sedaj same naporne duhovske postojanke: Trnovo na Krasu, Prem in Sveto goro; pa je vendar vedno v vesel in prijatelj delu, ne samo dušnopastirskega, ampak tudi telesnega, in prijatelj dobre, poštene družbe. — Zelimu mu še znanj vso srečo in zadovoljnost in še obilo rojstnih obležit!

— Spremembe v ljubljanskem samostanu misijonarjev sv. Vincenca Pav. Misijonar g. Ivan Zdravljic, ki je bil zadnja leta v Celju nastavljen, je prestavljen v samostan v Ljubljani. Tukaj je nastavljen tudi g. dr. Jakob Zagar, ki je bil lani župnik v Kos. Mitrovič. Iz Ljubljane sta prestavljena k Sv. Jožefu nad Celjem g. Jožef Fidler in g. novomašnik Andrej Prebil.

— Volitve obratnih saupnikov so po odloku ministra za socialno skrb in narodno zdravje g. Cvetkoviča odložene na mesec maj.

— Z banovine. V petek, 3. februarja gosp. ban dr. Marko Natlačen ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten. Na to opozarjamo zlasti vse tiste, ki so hoteli ta dan priti s podožetja k uradnim sprejemom na banovini.

VIVERE

— Rimske romanje pripravlja Prosvetna zveza v Ljubljani. Romanje bo 22. do 29. maja. Med potom se ustavijo tja grede v Florenci, nazaj grede pa v Benetkah. V Rimu ostanejo štiri dni, kjer si ogledajo vse zanimivosti. Stroški znašajo za vožnjo, stanovanje (po hotelih) za III. razr. 850 dinarjev. Vsa pojasnila daje Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. Pri prijavi je treba izročiti 2 slike v velikosti 5x5 cm.

— Razprava proti ubijalcem pok. Hribarja iz Sv. Križa. V petek, dne 3. 2. 1939 ob 8 dopoldne bo na okrožnem sodišču v Novem mestu v razpravni dvorani št. 30 kazenska razprava zoper Jarkoviča Janeza in tov., ubijalcev pok. Hribarja iz Sv. Križa.

Važno! Veljavnost znanih cen našim knjižnim kolektam smo podaljšali do 28. februarja 1939. Kolekcije dobivamo tudi za plačilo v 4 zaporednih mesečnih obrokih. Zato pohitite z naročili! Zahtevajte oglas. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Za postni čas se odrom priporoča drama »Rožni venec. Naroča se: Novak Zdravko, Križe na Gorenjskem.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josefa« grenčice.

— Pozor zdravnikom! Občni zbor »Pokojsniškega zaklada za zdravniške vdove in sirotke« bo 12. februarja ob 10 v gostilni pri Cinkoletu v Ljubljani. — Odbor.

— Občni zbor Protituberkulozne lige na Jesenicah bo v soboto, 4. febr. ob pol 16 v pisarni ljudske šole. Na občni zbor vabimo vse gg. župane in zdravnike radovljiškega okraja. Redni člani naj se udeležijo obrednega zbora polnoštevno.

— Nesreča med delom. V Logu pri Litiji se je ponesrečil, ko je delal na seniku, 18-letni Jože Povše. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil levo roko.

— Nežno negovane roke žene oddajajo poseben čar. Uporabljajte Kaloderma Gelee, specialno sredstvo za nego rok.

— Režiserski tečaj za včlanjena društva pri Prosvetni zvezi bo v nedeljo 5. t. m. ob 9 dopoldne v beli dvorani Uniona v Ljubljani.

— Prepovedan tisk. »Službene novice« št. 21 objavljajo, da je drž. pravdnik v Zagrebu prepovedal prodajati oziroma širiti letaka z naslovom »Resolucija izvršnega odbora SDS« in »Dr. Vladko Maček o hapšenju članova hrvatske gradjanske zaštite«, ki sta bila tiskana v Zagrebu.

Tudi Vašim otrokom lahko postrežete z **abesinskim čajem** „Karkadé“ ker ne vsebuje teina. Dobite ga pri Vašem trgovcu.

Grobnice in spomenike

Vam v zimskem času izvrši po globoko znižanih cenah

kamnoseško kiparsko podjetje **FRANJO KUNOVAR**
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

— Otroško trupelce zakopala na vrtu. V »Slovenec« z dne 29. januarja smo poročali pod gornjim naslovom, da je natakarka J. S. v Mojstrani priznala, da je trupelce njenega otroka zakopala na vrtu njen fant zidarski pomočnik R. O. Včeraj se je v našem uredništvu zglasil R. O. in izjavil, da trditve natakarkice ni resnična, ker njega v kritičnem času sploh ni bilo v Mojstrani in je tja gori prišel šele preteklo soboto in je šele takrat zvedel, kaj se je zgodilo. Če bi res kaj takega storil, bi ga orožniki gotovo že zaprili.

Po državi

* Banjalški škof Garič se je pripeljal na Sušak in se nastanil v frančiškanskem samostanu na Trsatu.

* Za komisarja Pokojniškega zavoda v Sarajevu je imenovan pred. sarajevskega okrožnega sodišča Asim Ugjen.

* Slabi uspehi na splitski gimnaziji. Semestrni uspehi na splitskih šolah so zelo slabi. Na moški realni gimnaziji je od 1044 dijakov z uspehom končalo semester samo 38%, iz šole jih je bilo zaradi slabega uspeha izključenih 57. — Na ženski realni gimnaziji je bilo od 947 dijakin zaradi slabega uspeha izključenih 40.

* Kokainska zadeva v Belgradu. V Belgradu so zadnje dni odkrili tihotapstvo kokaina. V zvezi s to zadevo je bil aretiran bivši višji državni uradnik Dušan Montana. Vsi znaki kažejo, da je ta zadeva mednarodnega značaja. Montana je bil tri dni v policijskih zaporih, v terek so ga pa peljali v carinarnico na Savi, kjer so hoteli v njegovi navzočnosti proučiti nekatere okoliščine v zvezi s to zadevo. Na policiji je Montana ves čas trdovratno tajil in odvratal od sebe vsako krivdo. Ko so v terek popoldne carinske preiskovalne oblasti hotele zaslišati neko osebo, so naprosili Montano, naj stopi za nekaj časa na hodnik, da ne bi slišal, kaj bo izpovedala dotična oseba. Montana je stopil na hodnik in pobegnil. Takoj so ga zaželi zasledovati, pa ga doslej še niso mogli prijeti. Pravijo, da so pri Montani v njegovem kovčegu našli kilogram kokaina.

* Prijeti tihotapci z valutami in devizami. Obmejne oblasti so blizu Čakovca prijeli skupino tihotapcev, ki so hoteli pretihotapiti osem milijonov pengov v devizah in valutah. Sedele v avtomobilu so imeli tapcirane v dveh plasteh, med katerima je bilo akrivališče za denar in vrednostne papirje. Vozili so se večkrat po raznih cestah iz Madžarske v Jugoslavijo, zato so obmejni stražniki postali pozorni nanje. Ko so se spet pripeljali, so jih pustili mimo čez mejo, v zaledju so jih pa ustavili in natančno pregledali avtomobil in potnike. Našli so za osem milijonov pengov deviz in valut. Aretiranih je bilo osem oseb, med njimi štirje madžarski židje. Izpovedali so, da se boje, da bodo na Madžarskem izdani slični protizidovski ukrepi kakor v Nemčiji, zato so skušali spraviti na varno svoje prenoženje. Naše oblasti so jim zaplenile denar in avtomobil, plačati bodo pa morali tudi še običajno globo.

* Nevaren požar v Zagrebu. V terek dopoldne je nastal v krojaški delavnici Gustava Hubaka v Zagrebu požar. Hubak je z bencinom čistil suknjo. Naenkrat je Hubak zapazil, kako je iz železne peči skočila iskra. Stopil je k peči, držeč v rokah krpo, s katero je čistil in ki je bila namočena z bencinom. Ko se je približal peči, se je krpa nenadoma vnela. Ves prestrašen je Hubak vrgel gorečo krpo proč. K nesreči je krpa padla na neko obleko, ki se je takoj vnela in v nekaj trenutkih je bila vsa delavnica v plamenih. Hubak je planil na ulico. Takoj so bili poklicani gasilci, ki se jim je posrečilo, da so požar omejili. Kar je bilo v delavnici, je vse zgorelo in ima Hubak okrog 80.000 din škode. Hubak je bil zavarovan.

* 26.000 din so odnesli vlomilci iz blagajne Zaloge šolskih knjig in tiskovin v Zagrebu. Vlomili so v pisarno in navrtali blaginjo, v kateri je bilo 33.000 din, vendar so pa našli samo 26.000 dinarjev, katere so odnesli.

* Zaklad je našel. V vasi Sepčinu je neki kmet našel v svojem vinogradu 7 kg težak tonec, ki je bil poln rimskih novcev.

* Zagrebški uradnik zadel hišo v Atenah. Zasebni uradnik v Zagrebu, Simon Paladin, je pred nekaj meseci obiskal svojega brata, ki je v službi italijanskega konzulata v Atenah in katerega že 18 let ni videl. Nekega večera sta bila brata v kavarni. K njima je pristopil prodajalec srečk in jih začel ponujati. Prodajal je srečke grškega časnikarskega sindikata. Za glavne dobrote je bilo sedem hiš v Atenah. Paladin se ni mogel prej znebiti prodajalca, dokler ni kupil srečke. Te dni pa mu je brat sporočil, da je na dotično srečko zadel drugi dobiček, hišo v vrednosti 150.000 din.

Anekdota

V neki palači v South Kensingtonu so tatovi ukradli razne srebrnine v vrednosti več tisoč funtov sterlingov. Vlomili so tudi v jedilno shrambo in se tam dobro najedli. Kljub temu pa gospodje niso bili zadovoljni in so pustili na mizi naslednje pismo: »Mrzla pečenka ni bila napajna, lososovina pa nikakor ni bila azeža. In zakaj ni bilo nič ohlajenega sekta? Svetujemo vam, da si nabavite boljše rdeče vino in da menjate mesarja. Končno je večerja brez solate nekaj nezasiščenega.«

Ljubljana, 2. februarja

Gledališče

Drama. Četrtek, 2., ob 11 dop.: Odkritje spomenika Ivanu Cankarju in akademija. (Za akademijo cene od 10 din navzdol.) — Ob 20: Hlapci. Premiera. Premierski abonma. — Petek, 3., ob 15: Veriga. Dijaska predstava. Cene 14. — Sobota, 4.: Veronika Deseniška. Izven. Cene od 20 din navzdol.

Opera. Četrtek, 2., ob 15: Grofica Marica. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. Ob 20: Prodana nevesta. Goštuje Josip Križaj. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Petek, 2.: Jolanta — Gianni Schicchi. Red Četrtek. — Sobota, 3.: Frasquita. Red A.

Rokodelski oder

Drvi ob pol 8 bo v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, uprizoritev Lavtizarjeve romantične spevoigre »Darinka«. Pri spevoigri nastopi pod vodstvom g. M. Slatnarja nad 40 pevcev in pevki. Režiser je g. Fr. Gajeta. Vstopnice dobite v predprodaji dopoldne od 10—12 v Rokodelskem domu.

Radio Ljubljana

Četrtek, 2. febr.: 9 Napovedi, poročila — 9.15 Vesel pozdrav (plošče) — 9.45 Verski govor (g. dr. Vilko Fajdiga) — 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11 Reprodukcijski koncert na wurliških orglah — 11.30 Orkestralni in pevski koncert. Solistka: ga. Mila Kogejeva, članica opernega gledališča in Radijski orkester — 13 Napovedi — 13.20 Vsele narodne pesmi ob spremljevanju harmonike (gg. Vekoslav Janko in Avgust Stanko) — 14 Jaslicam v slovo. Dvospevi učenk mešč. šole v Zg. Siški. Vodi gdč. Vida Rudolfova, pri klavirju ga. Kunaverjeva — 17 Kmet. ura: Za naše živino-rejce (g. inž. Oto Muck) — 17.30 Vesel domač koncert. Poje Radijski komorni zbor, igra Radijski orkester, dirigira M. M. Šijanec — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Koncert godbe »Sloga« — 21.15 Umetni in narodni napavi (plošče) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Vsakemu nekaj, igra Radi. ork.

Drugi programi

Četrtek, 2. februarja: Belgrad-Zagreb: 20. Konz. večer. — Praga: 19.30 Igra. — 21.10 Ork. konc. — Sofija: 18.45 Ork. konc. — Budimpešta: 20.10 Igra. — 22 Plesna glasba. — 23.10 Cig. ork. — Trst-Milan: 17.15 Brazilski konc. — 21 Opera. — Rim-Bar: 21. Dunaj — 22.20 Ork. konc. — Dunaj: 19 Opera »Kraljeva balada« — Berlin: 19 Klasična glasba — 20.10 Plesna glasba. Hamburg: 20.10 Schumannov večer. — Bratislava: 20.10 Brucknerjeva VII. simfon. — Lipsko: 20.10 Plesni večer.

Prireditve in zabave

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani uprizori v nedeljo, 5. t. m. ob 5 popoldne burko v treh dejanjih »Trojček«. Rezervirajte si vstopnice v predprodaji Pax et bonum od 4 do 10 din. Clani popusti!

Telovadna Akademija, katero priredita v nedeljo 5. februarja ob 8 zvečer v Frančiškanski dvorani v Ljubljani Zasedavsko okrožje ZFO in ZDK, bo posebno zanimiva zaradi novih prostih vaj za l. 1939, ki jih bodo izvajali člani, članice, mladi in mladenke. Prosimo, da si vstopnice nabavite že v predprodaji vsaki dan od 8 zjutraj do večera v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12.

On in njegova sestra je naslov burki s petjem in godbo, ki jo ponovi Frančiškanska prosveta M. O. danes ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani.

Dekliški odsek Salezijanske prosvete na Kodeljevem vabi na igro »Marijina varovanka«, ki jo uprizori danes ob 5 pop. v novi gledališki dvorani Mladinskega doma.

Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske vodi točno 10 let ravnatelj opere g. Mirko Polič. Skoraj 80 pomembnejših koncertov se je vršilo v 10 letih pod njegovim umetniškim vodstvom, vseh zborovskih nastopov pod njegovim vodstvom pa je bilo v teh 10 letih do malega 200. Največje uspehe je imel zbor Glasbene Matice vedno z zbori, ki jih je napisal Anton Lajovic. V ponedeljek, dne 6. t. m. bo v veliki Filharmonični dvorani koncert v prazno 60 letnice Antona Lajovca. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu po običajnih koncertnih cenah.

Predavanja

»Vzgoja odraslih na Angleškem« je naslov predavanja ki ga priredi Pedagoško društvo v Ljubljani v ponedeljek 6. febr. ob 6 zvečer. Predaval bo dr. Vinko Brumen. Vsi, ki se zanimajo za aktualno predavanje vabljeno.

Predavanje Prirodoslovnega društva. V terek 7. februarja ob 6 zvečer bo imel skiptično predavanje v mineraloški predavalnici univerze gosp. doc. dr. Oskar Reya o vplivu podnebja na človeka pod naslovom »Klima in kultura«.

Cerkveni vestnik

II. Vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima jutri, na prvi petek ob 6 zjutraj sv. mašo s skupnim sv. obhajilom, v nedeljo 5. t. m. pa ob 14 shod. Pridite vse! Voditelj.

Kino

Kino Vič predvaja danes največji pevski velofilm »Beli jorgovan«. Zaradi velike dolžine filma predstave ob 3, 6 in pol 9.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjin trg 5; mr. Kural, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

»Le čemu ti nosiš tega majhnega črca vedno s seboj?«
»To je čuvaj moje zlate ure!«

Ljubljana

Za odkup Vodnikove rojstne hiše

Prešernova rojstna hiša je z velikimi krizami in težavami odkupljena in postala je občinska last Vrbe na Gorenjakem. To kulturno nalogo je vzel na svoje rame g. župnik Fr. Sal. Finžgar, ki je začel akcijo za odkupitev Prešernove rojstne hiše. Podobno nalogo si je nadelo tudi narodno prosvetno društvo »Vodnik« v Zgornji Šiški, ustanovljeno kmalu po osvoboditvi od kulturno uvidnih zgornješiških možakarjev. Čaka ga sedaj podobna skrb za odkupitev Vodnikove rojstne hiše v Zg. Šiški. Ohranitev prostorov in preureditev hiše v Vodnikov muzej, spada med važne slovenske kulturne zadeve. Če bi bil danes Vodnik še živ, ne bi bil več Šiškar, ampak Ljubljančan. Zato ni dolžnost samo Šiškarjev, da se zanimajo za odkup njegove rojstne hiše, ampak je to zadeva vseh Ljubljančanov in vseh Slovencev. Narodna dolžnost izobražencev je, da z vso silo podpro akcijo, ki si jo je nadelo društvo »Vodnik« v Zgornji Šiški in pomagajo k čim prejšnjemu uresničenju te zamisli.

Nekoliko čudno zveni na uho dejstvo, da so dozdaj le preprosti možje videli potrebo, da mora biti Zibertova domačija odkupljena in ohranjena kot dragocen zgodovinski spomenik slovenskega pesnika in pisatelja.

Le malenkostno, bodisi moralno ali gmotno, naj bi prispeval vsak Slovenec pri ohranjanju spomina na zaslužnega »Balanta«, pa bi lažje šlo. Društvo pogreša sodelovanja vplivnih in zlasti

kulturno pomembnih mož. Zato prosimo vso slovensko javnost, naj sporoči svoje misli pisмено na naslov »Narodno prosvetno društvo Vodnik« Zg. Šiška. Istočasno prosimo vse šole, naj si ob izletih v Ljubljano ogledajo tudi Vodnikovo rojstno hišo.

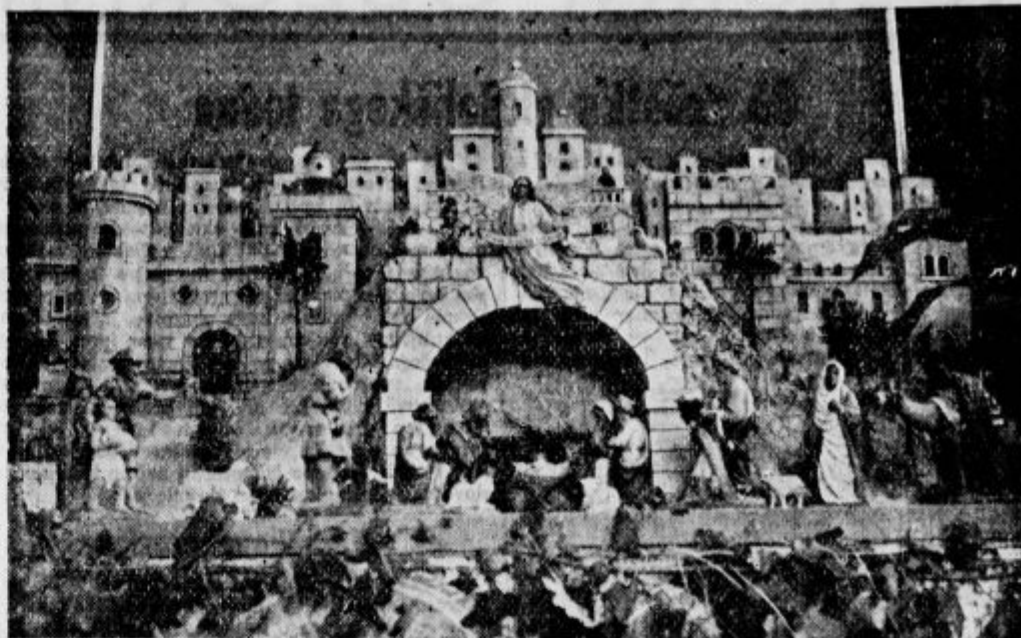
Misel o odkupitvi Vodnikove rojstne hiše ima društvo »Vodnik« na programu že od vsega početka. Sredstva, ki so se dosedaj natekla največ po prosvetnih prireditvah, so pa preskromna, kljub požrtvovalnosti društvenega vodstva in članstva. To tudi iz razloga, ker vzdržuje društvo moški in mladinski pevski zbor, knjižnico — vse to v čast in spomin na Šiškarja Valentina Vodnika.

Med društvene prireditve spada tudi vsakoletna proslava rojstnega dne Valentina Vodnika, ki bo tudi letos na svečnico, 2. februarja v društvenih prostorih pri »Kamnihi mizi« v Zg. Šiški. Na programu je petje moškega in mladinskega zbora, razne deklamacije ter več posameznih prizorov iz Vodnikovega življenja.

Dopolodne ob 9 bo v Kosezah sv. maša, pri kateri bo pel društveni mešani zbor. Na grobu jubilara — v gaju zaslužnih — pri sv. Kristoforu bo društvo položilo ob 11 dopolodne venec in zapelo nekaj pesmic v spomin.

Vabimo vso slovensko javnost, zlasti še kulturne delavce, naj se udeleže počastitve Vodnikovega spomina in naj pričnejo druvtvu pomagati.

Na svečnico zadnji dan jaslic

Jaslice pri Sv. Mariji v Pušavi, delo Alojzija Zorattija iz Maribora, katere je dne 18. dec. 1938 blagoslovil mariborski stolni prost g. dr. Vraber.

Celje

1 Oplenjena postelja. V stanovanje Ivana Stanovnika v Kozarjah pri Ljubljani se je te dni splazil neznan tet in odnesel a postelje kar tri odeje in eno prevleko za prejšito odejo. Stanovnik trpi 1200 din škoda.

1 Putnik, Miklošičeva 17. Predprodaja vseh vrst vozovnic.

1 Vlomilski obisk na Tyrševi cesti. Pred dvema dnevi je obiskal hišo na Tyrševi cesti 17 neznan vlomilec. Najbrž je nameraval vlomiti v stanovanja, pa se je tega zbal. Zato je vlomil v drvarnico in odnesel več steklenic vina, žganja, krompirja in praznih steklenic, med temi tudi eno 15-litrsko steklenico. Čudno je le, kako je mogel vlomilec vse to blago, ki je zavzemalo precejšen obseg, odnesti iz drvarnice, ne da bi kdo od prebivalcev hiše kaj zasluhlil. — Predsedničijim pa je nekdo vlomil v gostilniške prostore Antona Duše v Slajmerjevi ul. ter odnesel več sladkorja in mesa ter nekaj drugih predmetov. Natakariji pa je odnesel več cigaret. V obeh primerih vlovov trpijo oškodovanci po več sto din škoda.

c Gledališka družina v Celju uprizori danes ob 4 popoldne v celjskem mestnem gledališču Remcevo kmečko žaloigro v treh dejanjih »Užitkarji«.

c Celjski mestni svet je na svoji seji 27. januarja sklenil, da bo mestna občina celjska najela dodatno posojilo 750.000 din pri Javni borzi dela v Ljubljani za izpolnitev obveznosti, nastalih pri gradnji Delavskega doma v Celju. Dodatno posojilo 750.000 din se bo najelo s 4% obrestovanjem in vračljivo v 10 letih. Celotno posojilo za Delavski dom bo torej znašalo a prejšnjimi posojili 2 milijona 750.000 din. Proti temu sklepu, ki se objavi v zvezi z objavljenimi oglasi, s katerimi je bilo razglašeno, da bo mestna občina najela pri Javni borzi dela brezobrestno posojilo v zneskih 1 milijon 500.000 din in 500.000 din, se v smislu § 143 z. o mestnih občinah dopustne pritožbe na kr. bansko upravo dravske banovine v Ljubljani, ki bi jih bilo vložiti pri mestnem uradu v roku 15 dni. Prava pritožbe pritiče članom celjske mestne občine.

c Opozorjamo na razglas celjske mestne občine o pravilnikih odnosno predpisih za pobiranje davščin.

c Letošnjega obnega zbora Združenja obrtnikov se je udeležilo 60 članov. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Stojan Holobar.

c Sedaj so se spravili na slanine. V celjski okolici se zadnji čas tatvine zelo množijo. V Drešnji vasi je neznan zlikovec pokradel skozi odprto okno s pomočjo daljše palice najlepše kose slanine posestniku Jeretinu, ki je dal meso v prekajevanje sosedu Jurjevu Maležu. Za vlomom v poštni urad v Petrovčah so neznan tatovi vlomili pri posestniku Vervgi na Lopati pri Celju. Splazili so se skozi okno in odnesli 50 kg slanine, več kilogramov šunke in klobas, v vrednosti 1400 din.

c Sadjarski in vrtnarski tečaj v Celju bo jutri, v petek in soboto, brezplačno v telovadnici II. deške ljudske šole.

Vsem cenjenim gostom, prijateljem in znancem nazna njava, da sva dne 24. t. m. zopet odprla dobro znano **gostilno Marije Sodin (prej Koželi) v Bukovzaku pri Teharju**

ki sva jo prevzela od moje matere. Dne 5. februarja bo slavnostna otvoritev. Postrgli bomo s pristnim domačim vinom ter dobrih prigizkoma. Za obilen obisk vam vnaprej hvale. Na videnje na veseljem gričku.

Franc, Justina Koželi

c Namesto venca na grob g. Hladina Valentina je zastopnik Jugočeške g. Tori poklonil Združenju trgovcev za mesto Celje 200 din v prid brezposelnim trgovskim pomočnikom. Prisrčna hvala!

c Gasilska četa v Arvi pri Celju je imela svoj redni letni občni zbor pod predsedstvom poveljnika g. Žužerja Franca. Četa šteje 59 rednih in 2 častna člana. Skupni dohodki čete so znašali preko 41.000 din, ki jih je dobila četa pri tomboli. Upravni odbor je kril vse dolgovce, ki jih je prevzel od svojih prednikov.

c Na zadnji občinski seji v Vojniku je bil sprejet občinski proračun v višini 79.557 din. Za ceste je določenih 7200 din. Proračun ubožnega sklada izkazuje 16.832 din. Doklade ostanje ne spreminjene, namreč 40%.

c Družabni klub v Celju je poklonil namesto venca na krsto pokojnega in bivšega predsednika kluba Valentina Hladina Vincencijevi konferenci 300 din, narodni poslanec g. dr. Ogrizek pa 100 dinarjev. Bog plačaj!

c Statistika o umobolnih osebah. Mestnemu poglavarstvu v Celju so potrebni podatki o umobolnih in duševno zaostalih osebah, ki se oskrbujejo doma. Zato se poziva vse prebivalstvo, da prijavijo vse umobolne ali duševno zaostale v domači oskrbi do 10. februarja mestnemu fizikatu. Zaradi ugotovitve boleznih zadostuje potrdilo lečečega zdravnika ali pregled na mestnem fizikatu.

Jesenice

Kino Krekovega prosvetnega društva pred vaja danes ob 3 in ob 8 zvečer vefilem »Chicago« v plamenih. Milijonski vefilem je dobil največje odlikovanje v Ameriki.

Ptuj

Modistinja Langus Anica, Ptuj, je razetavila na Slovenskem trgu najnovjšo pomladansko izbiro damskih klobukov. Domači in pariški modeli.

Maribor

Iz sodne dvorane

Dva zakonska prepira in smrtna nesreča.

Maribor, 1. februarja.

Pred okrožnim sodiščem so se vršile danes tri razprave, ki so vzbujale med stalnimi obiskovalci sodnih dvoran precej zanimanja. Na sporedu sta bila dva zakonska prepira s precej tragičnimi posledicami in pa smrtna cestna nesreča.

Kot prvi je stopil pred sodnika 31 letni Jožef Vidovič iz Sp. Leskova. Obtožen je bil, da je dne 17. oktobra lanskega leta pretepel svojo ženo s kolutom tako, da ji je zlomil tudi levo roko. Obtoženec je pred sodiščem pripovedoval, da je njegova žena Katarina 14 let starejša od njega. Je zelo ljubosumna ter mu vedno očita, da ima zveze z drugimi ženskami. Zaradi ljubosumnosti je prišlo med njima že nekajkrat do prepira in tudi do pretepa, ki je postal 17. oktobra precej usoden za ženo, danes pa za njenega moža. Vidovič je bil namreč obsojen zaradi svojega surovega dejanja na 1 mesec strogega nepogojnega zapora.

Lepše se je zmazala naslednja obtoženka Neža Krajnc iz Strmca, ki je prišla pred sodnika, ker je pretepla svojega moža s toporiščem ter ga nevarno poškodovala. Dne 11. oktobra lanskega leta je nastal med obtoženko in njenim možem Janezom pretep, ki ga je energična žena odločila v svojo korist. Mož je bil vinjen ter je branil ženi, da bi šla k sosedovim na obisk. Ker pa je kljub prepovedi odšla tja, se je podal za njo in ji grozil z vilami. Žena pa se grožnje ni ustrašila, pač pa je zgrabila za toporišče sekire ter udarila moža s tako silo po glavi, da se je na mestu zgrudil nezavesten ter je ležal doma dva dni brez zavesti. Potem ga je zapeljala v mariborsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima počeno lobanjo. Rešili so mu sicer življenje, ostale pa so trajne posledice v obliki hudih duševnih motenj. Neža Krajnc je bila obsojena na 2 meseca strogega zapora, pogoltno na dve leti.

Tretja razprava se je vršila proti šoferju Francu Toplerju iz Maribora. Obtožen je zaradi malomarne usmrtilive. Dne 2. novembra lanskega leta je zadel s tovornim avtomobilom, katerega je šofiral, na cesti v bližini Sv. Benedikta v Slov. goricah v Jakoba Milinariča, ki je pripeljal z junci vprežen voz nasproti. Milinarič se je sicer umaknil s ceste, pa očitno ne dovolj, ker ga je avto udaril in vrgel v jarek. Pri udarcu je Milinarič počila lobanja ter je obelžal mrtev. Razprava proti Toplerju pa je bila zaradi novih prič preložena na nedoločen čas.

Velika inventurna prodaja

od 1. do 10. februarja — vseh ostalih zimskih oblač, plaščev, pletenin in zimskega blaga za dame Vam nudi po nizkih cenah konfekcija »GRETA« v palači Grajskega klina.

m »Prazniki« v železniških delavnicah se nadaljujejo. Pretekli teden so ostali delavci mariborskih železniških delavnic zopet dva delavnika doma, ta teden se jim obetata zopet dva neprostovoljna »praznika«. Pravijo, da imajo delavnice do konca proračunskega leta, to je do 1. aprila samo še za 68 delovnih ur kreditov. Obeta se tedaj delavcem še več praznikov in še manj zaslužka. Na vsak način ni primerno, da se izdatki za delavstvo vežejo na isto postavko, kot izdatki za material. Na drugi strani pa bi moralo vodstvo delavnice tudi točneje preračunati, koliko sme izdati za material, da ne bo potem prikrajšala delavstva na zaslužku. Saj je ta itak že minimalen, ker plačujejo delavnice slabše, kakor katerakoli druga tovarna.

m Danes gremo vsi k predetavi Ljudskega odra v dvorano na Alekandrovi 6. Ob 17 pričetek Anzengruberjeve ljudske igre »Četrta božja zapoved«.

m Na ljudski univerzi predava o »predhodnikih sodobnega nacionalizma« univ. docent dr. Franc Zwitter iz Ljubljane v petek, dne 3. februarja zvečer. V ponedeljek 6. februarja bo predaval

univ. prof. dr. Leonid Pitamic iz Ljubljane o dr. žavnopravnem ustroju Združenih držav severne Amerike.

m Katoliška mladina v Mariboru priredi v nedeljo, dne 5. februarja ob 5 popoldne v dvorani v Cvetlični ulici 28 veselo in zabavno igro »Dovek na samcem«. Vstopnice se dobe v predprodaji pri samostanskem vratarju.

m Akademski kongregacija vabi na sestanek v petek 3. februarja ob 20 v frančiškanski kapeli. m Evharistična ura v novi cerkvi sv. Rešnjega Telesa bo drvi ob enem z večernicami že ob 5 in ne šele ob pol 8.

m Rdeči križ Krčevina-Košaki ponovi v nedeljo popoldne ob pol 10. v krčevinski šoli igro »Vrtnice« v prid revni deci.

m Vesel pravilčni popoldan priredi otrokom v dvorani Ljudske univerze v nedeljo, dne 5. februarja ob 15 okrajni odbor društva Rdečega križa v Mariboru. Elvina Kralj, Leonida Ravtar in Milica Stupan bodo pripovedovale pravljice, Aleksander Pfeifer in Fran Ramšak pa bosta zabavala deco s šalami in čarovanji. Vstopnina za otroke 2, za odrasle 3 din.

m Smrt blagega moža. V Nasipni ulici 34 na Pobrežju je umrl v visoki starosti 71 let posestnik in vpokojeni železničar Simon Verhovšek. Bil je splošno spoštovan in priljubljen ter je užival pri vseh, ki so ga poznali, velik ugled. Pogreb bo danes ob 16 iz hiše žalosti v Nasipni ulici 34 na magdalensko pokopališče na Pobrežju. Naj počiva v miru, preostalih naše globoko sožalje.

m Rudnik Stanovsko prodan na dražbi. O znanem premožgokopu Stanovsko pri Poljanah smo zadnja leta velikokrat pisali v zvezi z neprestanimi stavkami, ki so se dogajale, ker lastniki niso v redu izplačevali rudarjem mezd. Sedaj je ta rudnik menjal gospodarja. Pred nekaj dnevi je bil prodan na dražbi v Ljubljani. Upnikov je bilo 65; večinoma so bili rudarji, katerim je dolgoval rudnik mezde. Rudnik je kupil z vsemi napravami in 177 prostolocih v okraju Slov. Bistrice in Konjice industrijec Milinov iz Zagreba za 175.000 din.

m Kravo so mu ukradli. Na mariborsko policijo je prišel včeraj posestnik Avgust Frajman iz Gačnika ter je prijavil, da mu je bila v prejšnji noči ukradena iz hleva 3000 din vredna krava. Sledovi za tatom so vodili po cesti proti Mariboru.

Gledališče

Četrtek, 2. februarja, ob 15: Matura. Ob 20: Vse za šalo. — Petek, 3.: zaprt. — Sobota, 4., ob 20: Automelody. Red B.

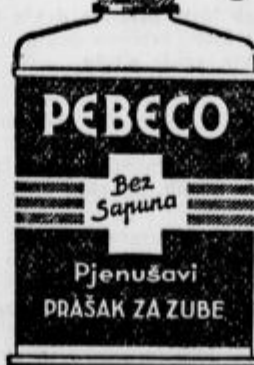
Prireditve na deželi

Fantovski odsek v Trbovljah uprizori v nedeljo 5. februarja ob pol 4 popoldne v Društvenem domu pretresljivo rusko dramo »Pod sovjetsko zvezdo«. Iskreno vabljeni!

Dobrova pri Ljubljani. Prosvetno društvo uprizori danes ob 8 popoldne spevoigro »Slovenski božič« in igro »Kjer ljubezen — tam Bog«.

Vrhnika. Igralska družina Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov uprizori danes ob 8 zvečer v dvorani Prosvetnega doma na Vrhniki, igro »Vesela božja pot«.

USPEŠNO MODERNO NEGO ZOB

Zobe si negujete moderno in racionalno, če si jih očistite zjutraj in zvečer z novim, peničim se sredstvom, ki se imenuje PEBECO. Brez dodatkov kakave mila se PEBECO lepo peni in vsebuje PEBECIN, v čemur je njegov neprekosljiv uspeh.

Slava pekarske čete

Dravsko intendantsko skladišče in pekarska četa proslavljata svojo slavo na praznik sv. Atanazija. Tudi letos, kakor vsako leto, je ta vojna edinica svoj godovni dan proslavila slovesno, v duhu slavni izročil. Vojaska poslopja so bila okusno ovenčana. Predvsem slavnostna dvorana je bila vsa v zelenju, cvetju in zastavah. Na prvi pogled je bilo videti, da boče vojaška oblast, da bi se spomin na praznik svetnika in zaščitnika čete vsem vtisnil globoko v srce.

Slavo je počastil a svojim obiskom poveljnik dravske divizije diviz. general Djordje Lukič. Slave se je udeležil tudi poveljnik mesta general Dodič na čelu mogočne ekupine častnikov, ki so zastopali razne vojaške jedinice mestne posadke. Na slavi so bili še zastopnika g. bana in g. knezoškofa, zastopnik g. mestnega župana ter številih drugih ustanov, ki ne zamudijo nobene priložnosti, da morejo pokazati, kako tesno so navezane na našo hrabro vojsko.

Goste je sprejemal ljubeznivi domačin slave g. kapetan I. razr. Peter D. Markovič v spremstvu častnikov in podčastnikov edinice. Po končanih verskih obredih je imel domačin nagovor na mostvo, v katerem je poveljeval čednosti sv. Atanazija ter jih stavlil vojakom za vzor, ki ga je treba posnemati.

Potem je g. domačin vse goste povabil na prigrizek, kjer so jih častniki in podčastniki gostoljubno postregli. Mnogi so izkoristili to priložnost, da si ogledajo moderne pekarske priprave ter se obudovali čistost in red, ki vladata povsodi po vseh prostorih pekarnic in intendantkega skladišča. Popoldne je domače vojaštvo imelo svojo praznično zabavo.

BRIVSKI SALON ALEKS. GJUD

Kongresni trg 6

se cenj. gospodom priporoča z točno in čisto postrežbo

1 Mesečna rekolacija za gg. duhovnike bo v domu duh. vaj v petek, 3. t. m. ob 5 popoldne.

1 Osmutki za spomenik vit. kralja Aleksandra I. so na ogled vsak dan v Jakopičevem paviljonu.

1 XVI. prosvetni večer, ki bo v petek 3. febr. ob 8 v beli dvorani Uniona, je posvečen Češkoslovaški državi. G. dr. Tine Debeljak bo predaval o tvarini: Pogled v smisel Češkoslovaške zgodovine v luči današnjih dogodkov. Usoda bratske države je tesno spojena z žitjem našega naroda. Zato bo to predavanje obče zanimivo zlasti za vse ljubitelje češkoslovaške države.

LEPA NAMIZNA JABOLKA

bobovec, ananas, čebular, gambovec v veliki izbiri od 4.50 naprej. Jabolka za kompot 3 din. Pri odjemu nad 5 kg znižane cene.

FR. KHAM. KONGRESNI TRG 8

1 Celonočno češčenje presv. Zakramenta se prične v stolnici drevi po skupni molitveni uri. Vsako uro se bo opravila 8 ura: Češčenje prebl. Dev. in Matere Marije. Molitvenik »Večna molitev« je v cerkvi na razpolago. Može in mladenci vljudo vabljeni!

1 Križanski moški kongreganisti imajo drevi ob 6 redni družbeni shod. Po govoru darovanje za namene družbe in blagoslov sv. Blaža.

VIVERE

1 Svečnica je tu. Stari običaji še nekaj drže v Ljubljani in tako smo nekaj dni pred današnjim praznikom videli v Ljubljani vse polno stojnic, na katerih so prodajali sveče. Pred vsako cerkvijo je nekaj takih stojnic in verniki kaj radi posegajo po teh svečah, pa naj si bodo ravne ali pa po stari navadi zvite v klopčič. Večina ravnih sveč je okrašeni tudi s slikami Matere božje ali sv. Antona Padovanskega, ali še kakšnega drugega svetnika. Cene svečam se gibljejo nekako med 1 pa do 8 din za kos. Po trdnem prepričanju našega ljudstva morajo biti sveče, ki so blagoslovljene na svečnico, vedno pri roki za primer nevarnosti, hude ure, bolezni, najbolj pa za smrtno uro.

Dr. Česnik Ivo, advokat

se je preselil s svojo pisarno na

Miklošičevo C. 10,

palača Zadrugne gospod. banke čez dvorišče. I. nad.

1 Pustni korzo v Ljubljani. Po tridesetih letih bo mo letošnji pustni nedeljo, 19. februarja ob 3 popoldne v Ljubljani spet imeli priliko gledati pustni korzo. Večja skupina prevoznikov in aranžerjev je sklenila pustni korzo v dostojni obliki obnoviti. Doslej je prijavljenih že nad 120 dostojnih maek in več okrašenih vozov. Gospodje in gospe, ki bi imele veselje za sodelovanje, naj se takoj prijavijo na naslov: Prireditelji pustnega korza v Ljubljani. Vsak naj spo-

KULTURNI OBZORNIK

Ob začetku gledališkega tedna

Danes se začne jubilejni teden v naši Drami, s katerim hoče naše dramsko gledališče proslaviti dvajsetletnico, odkar ima svoje lastne prostore. Ni veliko mest v Jugoslaviji in tudi drugod, ki bi imela kar dve gledališči — za opero posebej in za dramo prav tako, kajti po navadi si obe ti dve gledališki umetnosti prepletata med seboj. Toda Ljubljana ima po zaslugi ljubljanskih predvojnih razmer zdaj že dvajset let svojo lastno Dramo, kjer se nemoteno razvija slovenska dramska umetnost. To je gotovo

trenutek, da ima Drama povod, z enotedenskimi proslavami praznovati svojo lastno streho ter tako poudariti pomen, delo in kulturno poslanstvo, kakor tudi podčrtati razvoj, ki ga je v teh dvajsetih letih doživela na deskah, ki pomenijo svet.

Lepo je zato in primerno, da se ob tej priliki pokloni slovenska Talija enemu največjih slovenskih umetnikov pisateljev dram in tragedij ter odrskih pesmi, spominu Ivana Cankarja, ki je pred dvajsetimi leti, ob času največjega zmagoslavja in osvoboditve odšel od nas. Pričakovali smo sicer, da se bo tega našega največjega dramatika spomnila slovenska Drama že ob njegovi dvajsetletnici, toda bolj razmere kot vodstvo so morda zakrivila, da se je tedaj pesnik Oton Župančič samo poklonil Cankarju na pokopališču, da pa je Drama prihranila praznovanje svojega jubileja in Cankarjevega spominskega dne za danes, ko svoj gledališki teden začneja s Cankarjevim imenom, spominjajoč se ga z akademijo v svojih prostorih, odkrivajoč mu ob vhodu poprsje njegovega telesnega lika, in predstavljajoč njegove »Hlapce«, vedno aktualno slovensko dramo nasilja, ponižnosti in zloma individualnega upora, ki se v svoji zadnji sili nasloni na materino podobo. Tako bo današnji dan v Drami tudi poklonitev te slovenske kulturne ustanove enemu največjih slovenskih duhov, največjemu oblikovalcu in tvorcu slovenske besede na odru slovenskega narodnega gledališča, kjer mora beseda zveneti v svoji najlepši podobi.

In to naj ob dvajsetletnem jubileju slovenske Dramе povemo in podčrtamo: naj to svetilišče vedno goji in spoštuje lepo slovensko besedo, ki naj jo čisti in v vsej polnosti nudi slovenskemu poslušalcu — naj njene oblike napolni tudi z zlahko vsebino, da bo beseda pela in blažila, kot more le lepa slovenska beseda iz plemenitega srca. In pa to: naj slovenska Drama živi iz slovenskega občestva, iz njegovega duha in njegovih težnj, naj bo v vsem izraz naše grude in našega človeka, ne pa samo ojačevalec bogve kakšnih svetovnih eksperimentov, naši duhovnosti in naši zemlji tuji, ter naj goji predvsem našo slovensko dramsko umetnost, ki naj jo razvije do najvišjih tvornih možnosti. Cankarjev ideal lepe besede ter lepe človečnosti naj bo tudi ideal naše slovenske Dramе za nova desetletja.

Vodnikova proslava

Vsako leto »2. svečana«, prirejajo Šiškarji v dvorani društva »Vodnik« svojemu velikemu rojaku za rojstni dan tradicionalno Vodnikovo proslavo s lepim sporedom, z govorom in pesmimi. Tako bo tudi na letošnji proslavi poleg govorov pevski zbor zapel več pesmi, uglašenih na Vodnikov tekst ter tako ozevil spomin na prvega slovenskega pisatelja, pesnika in velikega preporoditelja. S simbolno igrice »Žibertov Balant«, ki jo je spisal pokojni dr. Lah pa bodo pokazali kulturne razmere tistega časa ter Vodnikovo vlogo v slovenskem preporodu. Ker je proslava namenjena oddolžitvi Vodniku za njegovo kulturno dediščino, poleg tega pa še za odkup njegove rojstne hiše, ki naj postane kulturni muzej, kakor je postala Prešernova rojstna hiša. »Narodna last mora postati tudi njegov dom«, pravijo prireditelji, ki še dostavljajo: »V ta namen zbiramo vsako leto prostovoljne prispevke, ki so nam glavni vir že obstoječega sklada ter vas vabimo tudi na letošnjo proslavo, ki naj pripomore do te kulturno pomembne odkupitve Vodnikove rojstne hiše.

Prva stolica italijanske književnosti v Italiji je bila ustanovljena na oddelku modernih jezikov in književnosti na visoki trgovski in gospodarski akademiji v Benetkah.

Program Hrvatske Matice za l. 1939. — Kakor je Hrvatska Matica naznanila, bo v l. 1939 izdala devet knjig in sicer pesmi Tina Ujevića, obširni roman v dveh zvezkih Mile Budaka, literarno študijo A. Bonifacija o Valeryu, novele Iva Kozarčanina, Rikarda Nikolića, Anta Nizetee ter romane Zlatka Nikolića in Mata Oreškovića. Poleg tega rednega daru bo izdala še šest knjig tako imenovane Male knjižnice.

ŠPORT

Naša hokej reprezentanca je odšla na svetovno prvenstvo

Ljubljana, 1. febr.

Z današnjim dopoldanskim brzovlakom ob 9.44 se je odpeljala naša reprezentanca preko Gorenjske v Švico, kjer bo sodelovala na tekmah za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. V naši reprezentanci so: Rihar, Pogačnik, Popovič, Žitnik, Kačič, Pavletič, Gregorič, Gogala, Lombard, Eržen. Kot vodja ekipe je potoval s šilji tehnični referent g. Vodišek. Za rezervo so šli zraven še Zvonko Stipetič (ZKD), N. Berghauser (Hašk) in Belak (Marathon).

Naša reprezentanca bo imela zelo težo stališče. Prvič nima dovolj treninga zaradi izredno neugodne zime (saj skoraj ves mesec niso mogli trenirati), drugič bodo to zanje prve tako težke tekme in tretjič že takoj pri prvi tekmi naletijo na tako odličnega nasprotnika. Prvo tekmo odigrajo s Češkoslovaško dne 3. februarja, drugo s Švico dne 4. februarja, tretjo in skoraj gotovo tudi zadnjo pa z Letonsko dne 5. februarja. Vsekakor je naša udeležba zelo važna in potrebna, četudi ne bo zaželenih uspehov, kajti mi se moramo podati enkrat v težke mednarodne borbe, na drugi strani pa se moramo temeljito pripraviti za prihodnje olimpijske igre. Brez dvoma pa je, da bodo naši zastopniki napravili vse, kar se ob teh razmerah sploh napraviiti da.

Državno prvenstvo v alpski kombinaciji

Pod pokroviteljstvom ministra za telesno vzgojo naroda g. A. Maistroviča.

V dne 4. in 5. marca t. l. bo v okolici Ribnice na Pohorju državno prvenstvo v alpski kombinaciji, združeno s proslavo desetletnice mariborske zimskošportne podzveze. Pokroviteljstvo nad to prirediteljevo je prevzel minister za telesno vzgojo naroda g. A. Maistrovič. 4. marca bodo tekme v smuku, 5. marca pa tekme v slalomu. O prireditvi, katere izvedbo je prevzela mariborska zimskošportna podzveza, ki dela s polno paro, da bo čim bolj izpadla, bomo pravočasno natančneje poročali.

Smuške tekme SPD Maribor

Zimskošportni odsek Slovenskega planinskega društva Maribor bo priredil v nedeljo 5. februarja medklubsko tekmo v smuku na novi ing. Lenarčičevi tekmovalni progi Jezerski vrh — Josipdol pri Ribnici na Pohorju, ki bo ob tej priliki slovesno odprta. Dolžina proge je 3 km, višinska razlika pa 500 m. Tekmuje se za prvenstvo moških in posameznikov. Moštvo tvorijo 4 tekmovalci, od teh se ocenijo 3 najboljši za plasma. Start ob 10 pri Ribniškem jezeru.

Srednješolski dvoboj Maribor—Zagreb v alpski kombinaciji

V soboto in nedeljo, t. j. 4. in 5. februarja, bo pri Senjorjevem domu prva medstena smučarska tekma srednješolske Maribor—Zagreb. Tekmovalo b. 10 zastopnikov vsakega mesta v alpski kombinaciji.

Otvoritev spomladanske sezone

Danes na igrišču ob Tyrševi cesti
Ljubljana Liga : Ljubljana B.

Čeprav v domačem okvirju, toda vendar otvoritve danes, začetkom februarja, SK Ljubljana spomladansko nogometno sezono. V tej javni tekmi bosta nastopili dve garnituri prireditelji in sicer ligaško proti rezervnemu moštvi.

Ze lanske jesen smo imeli priliko prisostvovati taki tekmi in priznati moramo, da je nudila tekma dovolj zanimivih faz in precejšnjo dozo borbenosti. Za danes je pričakovati isto. Cene popularne: 3, 5 in 10 din. Pričetek ob 15. uri.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

F. O. Ljubljana-Sv. Jakob je začel zopet z redno telovadbo, in sicer ob četrtkih od pol 8 do 9 v telovadnici na Grabnu. Ker je pa ta teden praznik na četrtak, bo redna telovadba v soboto 4. februarja ob pol 8 zvečer. Pridite vsi in točno. Vabijo se tudi bivši člani. Smučarski klub »Kum« v Trbovljah razpisuje za nedeljo 5. februarja medklubsko slalom tekmo pri svojem Zavetišču pod Kumom. Dolžina proge ca. 300 m, višinska razlika 130 m. Start je ob 11. Tekmuje se po pravilnikih JZSS. Prijavnina 10 din. Nagrade bodo razdeljene takoj po tekmi.

ZFO

Smuške tekme Zveze fantovskih odsekov na Črnem vrhu.

Na Črnem vrhu nad Jesenicami bodo v soboto in nedeljo (4. in 5. februarja) smučarske tekme za prvenstvo ZFO v alpskih disciplinah. Nekateri tekmovalci že od ponedeljka trenirajo na terenih, kjer bodo borbe, drugi so prišli zadnje dni, tako da so sedaj zbrani že skoraj vsi tekmovalci v koži ASK Gorenjca. Vreme je prvovrstno, snežne prilike odlične, tako da se obetajo najlepši uspehi. Ko dospejo še oni naši člani, ki trenutno zastopajo naše državne barve v inozemstvu, bo zbrana vsa elita na Črnem vrhu.

Spored tekem je naslednji:
4. februarja (sobota) bo ob 14.30 smuk s Španovega vrha.

5. februarja (nedelja): ob 7 sv. maša; ob 9.30 slalom na smučkem terenu Črnega vrha.

Tekme obetajo biti zelo zanimive, saj se jih udeležijo tudi člani ZFO, ki so v jugoslovanski državni reprezentanci, ki pojde na svetovno smuške tekme v Zakopane.

Podaljšali smo naše bele dneve še za kratek čas

Belo blago šir. 76—90 cm:

	Din
Šifon	3.75
Dobra kontenina	4.75
Fina kontenina	6.75
Fini šifon	8.—
Prvovrstna kontenina	7.75
Batist šifon fini	8.75
Zelo fin in trpežen šifon	9.75
Najboljša kontenina	10.50
Macco šifon (iz egiptovskega prediva)	12.50
Original »Lilien šifon«	12.75

Blago za rjuhe 150 cm:

	Din
Bela kontenina (Amerikan)	13.50
Zelo dobra bela kontenina	15.—
Prvovrstna bela kontenina	18.—
Šifon za rjuhe	20.—
Izvrsten šifon za rjuhe	22.—
Platno za rjuhe	24.—
Specijalno blago za rjuhe, ki ustreza največjim zahtevam	25.75
Macco šifon za rjuhe	24.—

Blago za kapne, šir. 180 cm:

	Din
Bela kontenina, zelo močna, šir. 180 cm	17.75
Šifon, širina 180 cm, zelo fin	23.—

Platno, izredno močno, širina 180 cm	26.50
Macco, šifon za kapne, širina 180 cm	29.—

Prti, servijeti in blago za brisače:

Garnitura: damast pri (140 × 140 cm)

in 6 servijet 60.—

Blago za prte, širina 130 cm 17.75

Blago za prte, najboljše, širina 140 cm 22.—

Barvasto blago za prte, La. Ia. 30.—

Panama prti, stalnih barv 25.—

Karirasti prti, zelo lepi 140 × 140 cm 27.—

Beli servijeti, zelo trpežni 5.50

Kuhinjske krpe, močne 4.—

Kuhinjske krpe, čisto platno 6.75

Blago za brisače, zelo trpežno 5.50

Modro blago za brisače 6.50

Beli damast za brisače 8.—

Bele damast brisače, prvovrstne dolžina 1.10 m 9.—

Pike za brisače 8.—

Prešite odeje:

Prešite odeje, klataste, ročno delo 67.—

Prešite odeje, iz dobrega kloba, ročno delo 88.—

Prešite odeje, iz brok. kloba, roč. delo, fina vata

115.—

Prešite odeje iz zelo dobrega kloba s fino belo vato 120.—

Prešite odeje iz najfinejšega kloba in fine bele vate 138.—

Prešite odeje iz najfinejšega br. kloba 165.—

Prešite odeje, svileni brokat 178.—

Prešite odeje, svilene, z najfinejšo vato 250.—

Gradl za madrace:

Gradl za madrace, šir. 120 cm, navadni 11.50

Gradl za madrace, šir. 120 cm, boljše 16.—

Gradl za madrace, šir. 120 cm, zelo trpežen 19.—

Damast gradl za madrace 21.50

Satin gradl za madrace, šir. 120 cm 22.50

Damast gradl, šir. 120 cm, trpežen, zelo priporočljiv 27.50

Damast gradl, čisto platno, šir. 120 cm 34.—

Platnen gradl, črasti, skoro neraztrgljiv 34.—

Razno:

Inlet za perje, širina 80 cm 9.75

Macco inlet za perje, širina 80 cm 15.—

Inlet, širina 120 cm 16.—

Inlet za perje, šir. 120 cm, izredno dober

20.—

Atlas gradl za blazine, širina 80 cm 12.—

Atlas gradl za blazine, širina 80 cm, res fin 15.—

Atlas gradl za posteljino, širina 120 cm najboljše 22.—

Gradl za moške spodnje hlače, dober 10.—

Marinegradl za moške spodnje hlače zelo fin in trpežen 13.—

Klot za prešite odeje, barvasti 15.—

Klot za prešite odeje, dober, v raznih barvah 17.—

Klot za prešite odeje, najboljše 22.—

Brokat klot za prešite odeje, v raznih barvah 18.—

Brokat klot, najfinejši, širina 160 cm za prešite odeje 35.—

Brokat svila za prešite odeje najboljše 60.—

Oksford za moške srajce 5.50

Puplin fini za moške srajce 11.—

Fini puplin za damsko perilo v raznih barvah 9.75

Krasna svila za damsko perilo v raznih barvah 14.50

i. t. d.

Razne ostanke belega blaga (za 1—2 rjuhi, blazine, kapni i. t. d.) prodajamo po še nižjih cenah.

Manufaktura MANICA kom. dr.

v Ljubljani
Mestni trg 17

da se v slučaju zamenjave naslova ne boste hudovali na nas. Odjemalcem izven Ljubljane pošljemo po želji vzorce blaga, ki pride v poštev

Dolores Vieser:

40

Podkrnoški gospod

Poslovenil Janez Pucelj

Sonce ni zdaj nič več lepo in jezero je tako grozovito globoko. Katrica je, kakor da ji je srce tako težko, da mora potopiti ladjico na dno — prav na hladno dno, kjer bi bilo vse tiho in temno in bi nihče ne videl človeka.

Narje ima rad lepo tujo žensko, — in je na Katrico popolnoma pozabil — popolnoma pozabil! Katrica ne more nič za to — svoj čas je sanjala, da stoji v vrtičku za hišo pri fajgeljčku in bezgovcu — in tedaj je prišel on in jo je — poljubil.

Kako le more človek kaj takega sanjati? Saj ima rad drugo! Katrico je tako zelo sanjal.

»Ljuba nebeška Mati!«
Nagne glavo na stran, kakor da bi jo rada skrila v materinske gube Marijinega plašča. A tu sta samo veter in sonce in radovedni pogledi bratov in tuje ženske.

Z mokrimi očmi se ozira Katrica v cerkvico na jezeru. Zdaj je že blizu. Od zahoda prihaja semkaj ladjica, na nji sedi mnogo ljudi in duhovnik v belem koreljju. Rdeče banderice vihra z visokega droga in ga je kaj ljubko videti proti modri vodi. Luč je zdaj tako čista, da se vse barve poglobe in ožive in so vse prisrčne.

Potem priplava ladjica, ki na njej blestita dva nuneška pajčolana. Štiri mlade deklice sedé pri njih v svileni noši, kakršno nosijo v Trgu, in pojo pesem tako lepo in čisto, da jo je slišati daleč čez jezero.

Katrica prisluhne sladkemu glasu in sredi solza ji začne pripevati nedolžno srce.

»Tri angelci so peli tako lepo, tri angelci so peli tako sladko, da ee je slišalo v visoko nebo!«

Oh, kako pojo visoko in lepo! Eden anežnobelih angelov ima obleko od solza vlažno. Toda poje v božjo čast.

»So peli, so peli vsi tako lepo, so peli, so peli vsi tako sladko: Ježeša Boga častimo, koj začnimo, Boga častimo, koj začnimo, Boga častimo —«

Tedaj se ladjica z nunama zaokrene proti pešini. Lepi glasovi odmevajo le še čisto potihoma in od daleč:

»Oj Marija nebeška Mati, prečista dekla ti, oj Marija, nebeška Mati, prečista dekla ti, vse svoje reve, vse svoje srote ti potožimo borni romarij.«

Nebeški glas, se zdi, da plava še nad vodo, čeprav so deklice že zdavnaj stopile na suho. Senca cerkve že leži nad dolinom. Katrica ima povsem čuden občutek v nogah, ko stoji spet na suhem.

Sramežljivo si pogladi in uravna obleko in gre pred bratom gori proti cerkvi, medtem ko ta plača žensko in naroči pri otokem krčmarju jedi.

S sklonjeno glavico se krade gori po stopnicah, s katerih pozdravljata s križa ubogi Zveščar, toliko da pogleda s pokopališča doli na jezero in stopi v cerkev.

O, to ti je tu lepo mračno in hladno, — skoraj kakor na dnu morja. Sprejdi klečijo deklice in nuni pobožno v pisanem soju oken, nekaj kmečkih ljudi drsa po kolenih okrog oltarja in v mali, ozki stranski kapeli sedi star, bradat mož z mečem.

Katrica počene trudno v klop v temi. Potegne si bel robček iz nedrj in kaj grenko zajoka. Gori v oltarju sedi Mati vseh milosti in čaka. Pa uboga Katrica je pozabila vse prošnje Ne ve ničesar več o Anderžu in ničesar več ne o Lizi, ve samo o enem edinem, ki je — o gorje! — grešnik.

V cerkvi Marije na Otoku se je ujela tihoča velike vode in spokojnih moči, ki se širijo med dvema bleščočima se robovoma božjega plašča. Zagrnil je Katrico tako mehko kakor materina roka. Deklica preneha jokati, zahlipa še dvakrat, trikrat in sedí potem čisto tiho v stolu. Ne more nič reči in nič misliti, tako je preplavana. Toda ljuba nebeška Mati, saj ona vse vé in bo vse, vse prav uredila.

Pač preide pol ure, tedaj pride Krištof skozi vrata v cerkev. Ne zmeni se dosti za malo sestro, temveč gre do stopnic v kor in začne glasno šepetaje moliti na veliki paternoster. Tedaj se zmišli tudi Katrica, da mora moliti. Pozdravi Marijo dostikrat v njeni slavi, toda v zvonjenju angeiovega žesčenja ji ihti srce: On ima drugo raj — drugo raj — nebeška Mati, saj jaz nočem ničesar — le raj, da bo on srečen.

In med te besede zagotavlja Materi božji, da ve prav gotovo, da je dober, — ne takšen, kakršen govore ljudje da le.

Krištofu se njegov rožni venec ni naredil preveč dolg. Odkoraca skozi cerkev in pomigne sestri. Katrica vstane. Mogočna, bolestna sladkost jo prisili, da gre naprej pred oltar. Poklekne k obhajalni mizi in pogleda kvišku k milostni Materi.

»O Marija,« zašepeta in nežna postavica ji drhti od bolestne iskrenosti, »božjo pot sem naredila tebi na čast. — O Mati — ničesar ti nisem mogla prinesiti razen svojega ubogega, malega srca. To ti pustim tukaj, nebeška Mati, — vzemi ga v svojo preljubo roko, ne daj mi ga nikdar več nazaj — pri tebi — je najbolj varno opravljeno —«

Cisto majhen, nežen smehljaj zalesketa Katrici na objokanem obrazku, ko gre tiho in kakor skriv za bratom iz cerkve.

Pri otokem krčmarju spodaj že diši riba in novo kisano zelje, toda deklice niso nič kaj prav tektni. Krištof ji ne brani doli na brv praluskovati vodi, ki vnoher rahlo udarja ob mostnice. Tam čez, daleč na drugem bregu, stoje uborno kočje potoške.

Je tako lepo tiho tukaj. Čez časek prideta nuni z deklicami doli po poti in stopite, še vsi zbrani v čoln. Starejša duhovnih gospe, katere blede obraz je še vedno lep in ljubeč, vidi nežno deklico v temnoredi mestni obleki stati ob vodi.

»Si sama tukaj, dete?« vpraša.

Katrica je mahoma vesela, sama ne vé, zakaj.

»Ne samaj reče,« obrat je tudi z mano.«

One štiri deklice gledajo prijaznoradovedno mično tuljko, ki ima tako čudovito dolge kite in se zna tako vlnjudo vesti.

»Sicer bi te lahko vzelo s sabo do Poreč. Pa boš govorila iz Celovca, jeli?« vpraša nuna.

I. Reklamno žrebanje

manufakturne in konfekcijske trgovine

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29 in 30

Ker znamo sedaj dovolj velike poslovne prostore, hočemo še bolj razširiti krog svojih odjemalcev. V svrhu tega bomo razdelili za pomlad med nje potom žrebanja

20 krasnih daril in sicer:

- 5 krat po dve svileni prešiti odeji,
- 5 krat po eno kompletno moško obleko, finega kamgarna,
- 5 krat po en damski kostum ali plašč, dobro blago,
- 5 krat po en kos 30 m najboljšega šifona.

Vsak, kdor kupi pri nas od 1. feb. do 8. aprila t. l. za najmanj 100.— din blaga naenkrat, odda svoj naslov in dobi kupon s tekočo številko, katerega naj dobro shrani do dneva žrebanja, ki se bo vršilo ob navzočnosti odjemalcev in javnega notarja dne 11. aprila 1939 ob 2. uri popoldne. Izžrebane številke se bodo objavile v časopisih in v naših izložbah! Med tem časom bomo posebno pažnjo polagali na to, da zadovoljimo naše odjemalce s tem, da jih postrežemo z dobrim blagom in nizkimi cenami. Ne zamudite te redke in ugodne prilike, ter oglejte si krasna darila v naši izložbi!

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; žentovanski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka poltina vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iscejo

Službo natakarja
Iščem. Razpolagam tudi s kaveljo. Naslov v upr. »Slovenca« v Mariboru pod št. 269. (a)

Trgovski pomočnik
mešane stroke, vojašine prost, priden in pošten - iše službo. — Naslov v upravi »Slov.« pod 1479.

Upokojenka
starejša, gre k družini za pomoč lahkega dela za prehrano in stanovanje. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Delavna in poštena« št. 1499. (a)

Pisarniška moč
večletno prakso, s perfektnim znanjem nemške korespondence, iše službo za takoj ali pozneje, event. tudi samo dopoldne ali popoldne. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Korespondentinja«.

Službo določa

Manipulanta
Išče stroko, sprejem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Poštenost« 1521. (b)

Šofer
kavelje zmožen, se sprejme k »Blitzu«. — Nastop takoj. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Celje 11« 1572. (b)

Zastopnike (-ce)
sprejme povsod Lindič, Ljubljana 245/c. 20 vzorcev stane 40 din. Stalen zaslužek za vsakogar! z

Iščejo se potniki
za prodajo mlekarstvih in poljedelskih strojev, v sodelovanju s provizijskimi zastopniki. Večji prodajalci, 25—35 let stari, arjevci, kateri so že potovali, popolnoma zmožni slovenske in nemške (znanje hrvaščine zaželjeno), ter kateri se ne boje potnih naprov, temveč si žele ustvariti stalno in sigurno nameščenje, naj pošljejo svoje obširne lastnoročno pisane ponudbe s sliko, navedbo plačilnih zahtevkov, točno označbo dosežane prakse in referenc, na upravo »Slovenca« pod: »Potnik št. 1278«.

Najceneje in najbolje kupite

ŽIMO, AFRIK, VOLNO, KAPOK, GRADL za žimnice in vse tapetniške potrebščine, **IMPREGNIRANO** nepremočljivo platno za vozove in konjske pogrinjalke samo pri

Prvi kranjski vrvarni in trgovini s konopnino

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 31. Tel. 24-41
MARIBOR, Vetrinjska ul. 20. Tel. 24-54
CELJE, Kralja Petra c. 33.

[Pohišstvo]

Spalnice
orehove, češnjeve, masivne, proda mizarstvo-zaga Andlovic, Skofljica. (s)

Modroce

vrhne 180 din, mreže po 90 din, peresnice po 260 din, posteljne odeje dobite po najnižjih cenah pri

Sever, Marijin trg 2 nasproti frančiškanske cerkve.

Prodamo

več lepih modernih spalnic in drugo pohištvo po zelo ugodni ceni. Ogleda se v St. Vidu nad Ljubljano 36, (tik zadnje tramv. postaje.)

POHIŠTVO

Moderno in kvalitetno kuhinjo, spalnice, jedilnice in drugo, zajamčeno po konkurenčnih cenah. Rabljene spalnice in jedilnice, orehov les, že od 1500 din naprej. Sprejemamo naročila po lastnih in danih načrtih.

»OPRAVA«

Ljubljana, Celovška c. 50
Salon Louis XVI. pozlačen, poceni prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1553. (s)

Modroce

peresnice (federmadrace) otomane, kauče, zložljive postelje, mreže ter vsa v to stroko spadajoča dela in popravila sprejema kom.šijska založba pohištva

F. Sajovic
Ljubljana, Stari trg št. 6

Spalnice, kuhinje, postelje mreže in drugo pohištvo najceneje pri ANDLOVIC, Komenskega ulica 34. (s)

Stanovanja

IŠČEJO:
Štirisobno stanovanje, Iščem, Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »H. F.« št. 1555. (c)

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje, suho, 1. nadstropje, oddam. Dolenjska cesta 81.

Dvosobno stanovanje s kabinetom v centru se odda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1582.

Stanovanje s kabinetom in prittklnami, oddam v novi hiši v I. nadstropju s 1. marcem. Rožna dolina, cesta XIII. št. 5. (c)

Trisobno stanovanje v III. nadstropju, sončno in čisto, se odda na Gosposvetski cesti 10 - za marec oz. tudi za maj. Istotam se odda tudi dvosobno in enosobno stanovanje za maj. Informacije daje hišnik. (c)

SOBE ODDAJO:
Opremljeno sobo sončno, s posebnim vzhodom, takoj odda Dolenc, Barvareka steza 6. (s)

STROJI

Dva motorja
Metropolitan Vickers, 380 Volt 3 faze 1 HP 475 obratov, napredaj. Vprašati: Singer, Zagreb, Praska 2. (t)

Prodamo

Pocenili smo
vsa zimska oblačila, porilo itd. Presker, Sv. Petra cesta 14. (t)

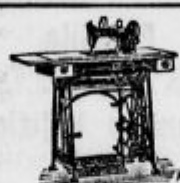
Prvovrstna polenovka
vsak četrtak in petek pri Pintar, Gosposvetska 14.

Lahek tricikel
rabljen, poceni napredaj. Vošnjakova ulica 24. (t)

Najboljše domače krmilo
redilno: zmlete in cele bučne kolače dobite v vsaki množini iz zaloge Carl L. Socher, Celje.

Trgovino
zaradi odpotovanja takoj prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod 1559. (t)

Medarna
Prva specialna trgovina za med, Ljubljana, Zidovska ul. 6, nudi prvovrstno sortirani cvetlični med lastnega pridelka in od najizkušenejših čebelarjev, po najnižji ceni. Na debelo in na drobno.

Šivalni stroji
s tovarniško garancijo na ugodne mesečne obroke. Rabljene stroje vzamemo v račun, isti tudi po zelo ugodnih cenah na prodaj!

Nova trgovina
Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze).

Čevljarški stroj
cilindri, zamenjam za kakršnokoli blago ali prodam. Istotam napredaj štirivrstna harmonika. - Zornan, Šmarca 76, p. Kamnik.

Šivalne stroje in kolesa
prvovrstnih znamk, tudi rabljene stroje, krojaške in krojaške cilindre od 200 din naprej prodaja Triglav, Resljeva 16. (t)

Pozor, izdelovalci copat!
Napredaj imam večjo količino flanelastih odrezkov po nizki ceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1574. (t)

Šivalni stroji

po najugodnejših cenah, tudi na ugodne mesečne obroke v trgovini

Splošna trg. družba z o. z.
St. Vid nad Ljubljano
Rabljene stroje vzamem v račun.

Naš vsakoletni

SEMENJ

po znano nizkih cenah

se vrši sedaj

Ne zamudite ugodne prilike!

Posebno ugodno za neveste!

ANT. KRISPER

LJUBLJANA

Mestni trg 26 — Stritarjeva ulica 1-3

Starinski kip z ogledalom
prodam. Na ogled pri hišniku, Vrazova 5, Maribor

Jabolčnik
prvovrsten, napredaj po nizki ceni na drobno in na debelo. Pačnik, Lasko.

Šivalni stroj »Singer«
zelo dobro ohranjen, napredaj. Maribor, Ob bregu 23. (t)

Prodaj
5000 kg sena in 40 m drv. Ponudbe v upravo »Slov.« pod šifro »Sladko seno« št. 1512. (t)

Pletilne in šivalne stroje
za trikotajo, raznovrstne poceni prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1554. (t)

Medeni teden
priredi Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani, Tyrševa cesta 21, od 6. do 11. februarja. Brezplačna razstava in pokušnja medu in medic. - Prodaja kontrolirane medu znamke »Medved« po znatno znižanih cenah. Vabljeni vsi ljubitelji medu in medic. (t)

Staroznana gostilno
8 sob, velika klet, velik gostilniški vrt, kegljišče, približno 20 orala zemlje, ves inventar — prodam. 20 min. od glavnega kolodvora Maribor. Potreben kapital 200.000 din. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Gostilna« 268/1563. (t)

Vnajem

Velike pisarne
za večji urad, sedem velikih sob, celo II. nadstropje na Novem trgu 3. odda z majem Kmetijska družba v Ljubljani. (n)

Mesarski lokal
(ali za drugo obrt) na zelo prometni vogalni točki in križišču cest v Ljubljani se takoj odda. Posebno za mesarje dobra in sigurna eksistenca. Vprašati pri Rovšku, Kolodvorska 35, I. nad.

Enodružinsko vilo
s komfortnim stanovanjem in velikim vrtom oddamo v najem s 1. majem 1939. Vsa potrebna pojasnila daje Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, vsak delavnik med uradnimi urami od 8—14 ure. Tel. 25-21 in 25-22. (c)

V najem se odda
hotel, restavracija in kavarna »Novak« na Jesenicah, z vsem kompletnim komfortom, najmodernejše opremljeno. Natančnejše informacije se dobijo v Radovljici: Janko Novak, tov. pletenin.

Posedstva

Dve manjši parceli
stavbni, poceni napredaj. Triglav, Resljeva 16. (p)

Štiristanovanjsko vilo
z lepim vrtom in dvoriščem prodam. Rožna dolina, Predjamska ul. 43.

Gozdno parcelo
ca. 10 oralov, lepo zaraslo, mešano, v lepi legi ob cesti, ugodno prodam. — Peter Mihelič, St. Jurij ob juž. žel. 15. (p)

Vinogradno posestvo
6 oralov, v bližini Maribora, takoj napredaj. Pri sklepu pogodbe potrebnih 25.000 din, ostalo po dogovoru. — Pojasnila daje gostilna »Jelen« Sv. Peter pri Mariboru. (p)

Pozor!
Novo poslojje, pripravno za stanovanje, delavnice, tovarno, 1300 m² zemljišča in parcelo v izmeri 2200 m² v Ljubljani, prodam po najbolj ugodni ceni za hipoteko, knjižice. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1542. (p)

Enonadstropna hiša
z obsežnim trgovskimi lokali in delavnicami, pripravna za vsako obrt, je zaradi smrtnega primera napredaj. Kupeu stanovanje gospodarski takoj na razpolago. Ponudbe upr. »Slov.« pod »450.000 Ljubljana« 1496. (p)

Kupimo kmečko posestvo
zaokroženo, oddaljeno od Ljubljane največ 10 km. z najmanj 5 ha orne zemlje v ravnini. Namesto tega kupimo pod istimi pogoji tudi večji kompleks zemljišča brez posloj. - Ponudbe pošlji v upravo »Slovenca« pod »Prometna lega« 1287.

Srednje posestvo
lepa, sončna lega, ob glavni cesti, 10 min. od kolodvora, lepa hiša z gospodarskim poslojem - ugodno napredaj v celoti ali na željo tudi samo hiša z vrtom. Hrusevec št. 20, Sv. Jurij ob juž. žel. (p)

Kunaver Ludvik
građbeno - strokovno obraženi posredovalec — Cesta 29, oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. - Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago.

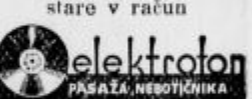
Posestvo
z dvema hišama za goštilno in trgovino, pri farni cerkvi, rentabilno, napredaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1516. (p)

Pozor kupci!
Na dražbi prodana za polovnično ceno petstanovanjska hiša z vrtom blizu banovine. Vrednost 690.000 din, sodno cenjeno 607.000 din. Obrestuje se 8%. Nadponudba najmanj 445.000 din mogoča do 4. februarja pri sodišču v Ljubljani. (p)

Glasba

Bas trubo
v obliki trube, rabljen, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1567.

Tega ne more nikdo
Poljubne najnovije plošče samo po Din 30.— Razen tega vzamemo tudi stare v račun

Iščite seznam.

BRETLAČEN POUK V ISKANJU

120-

490-

128-

65-

50-

ZAHTEVATE BRETLAČNI KATALOGI

MEINEL HEROLD

Maribor

Umrla je naša ljubljena žena, mama, babica, prababica in sestra, gospa

Franja Ternovič
vdova Bergan
posestnica in gostilničarka

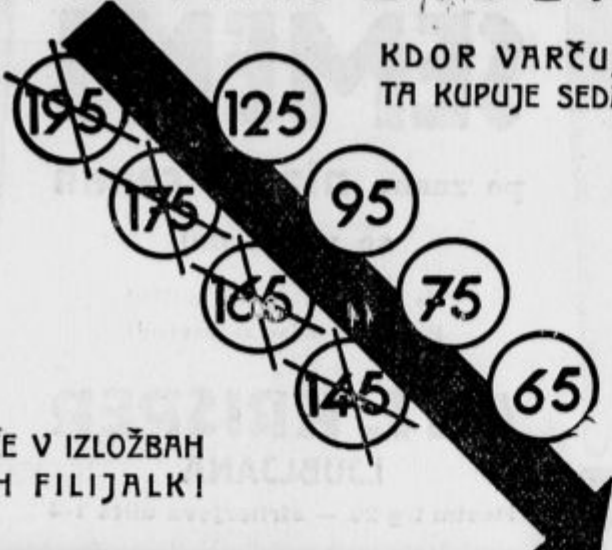
Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 3. februarja ob pol štirih popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Trbovljah.

Trbovlje, dne 1. februarja 1939.

Zalujoči ostali

NAŠE PONOVRNO OGROMNO ZNIŽANJE CEN

KDOR VARČUJE,
TA KUPUJE SEDAJ!

POBLIŽE V IZLOŽBAH
NAŠIH FILIJALK!

VELIKO KOLIČINO PRVORAZREDNIH ČEVLJEV
PRODAJAMO PO ZELO ZNIŽANIH CENAH!

ITALIJA
čevlji

Zahvala

Vsem prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, spremili našega spoštovanega soproga, očeta, oca, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

Alojzija Viranta

ter mu poklonili cvetje — se iskreno zahvalujemo. Prav posebno zahvalo smo dolžni »Zvezi lesnih delavcev, podružnici Ljubljana«, Območnemu društvu Vič-Glince, vsem dragim pevcem »Ljubljanskega Zvona« in »Delavskega glasbenega društva v Ljubljani« za žalno petje. Sv. maša zadušnica bo darovana 6. febr. ob 6 v farni cerkvi na Viču.

Ljubljana 3. februarja 1939

Žalujoča rodbina Virant in vse ostalo sorodstvo

Hranilnica in posojilnica
naznanja, da je njen 42-letni načelnik, gospod

Alojzij Jerman

danes ob pol 5 popoldne mirno v Gospodu zaspal. Vzornega pokojnika položimo k večnemu počitku v petek, 3. febr. ob 10 dopoldne na farnem pokopališču v Rovih.

Hranilnica in posojilnica v Rovih.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predobri oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Alojzij Jerman

pos., dolgoletni župan, načelnik Hranilnice in posojilnice večkrat previden s tolažili svete vere, v 77. letu starosti, danes ob pol 5 popoldne mirno v Gospodu zaspal. Predraga pokojnika položimo k večnemu počitku v petek, ob 10 dopoldne na farno pokopališče na Rovih.

Rova, dne 1. februarja 1939.

Andrej, sin; Antonija, Marija, Dora, Alojzija; hčere, Marija, sestra, in ostalo sorodstvo.

Umrli nam je, previdna s svetimi zakramenti za umirajoče, naša ljubljena mati

Ivana Stupica

Pogreb bo v četrtek, dne 2. februarja 1939 ob 5 popoldne na farno pokopališče v Sodražici. Sodražica, dne 1. februarja 1939.

Žalujoči sinovi in hčere:
France, Marija, Pavla, Karel, Angela, Jože.

Konči Ahačič:

51

Jaka Spaka in čudodelna dlaka

Sredi teh veselih priprav pa je nevesta topo sedela v svoji sobi in se ni zmenila za nič. Prav nič se ni zganila, niti tedaj, ko so ji postrigli lase tudi na desni strani glave. Zato tudi ni vedela, da so ji trepalnice na desnem očesu medtem že znova zrastle in da je lepša kakor kadarkoli. Zaman jo je tolažila papiga Koki in jo prosila, naj ne bo tako ošabna. Marjetica je ostala zakrknjena.

Denar

Posojila

različna, preskrbiti hitro in brez kakga predplačila

Hranilne knjižice

vnovčujem proti takojšnji gotovini.

Oblast. dovoljena pisarna

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12

Znamka 8 din

Družabnika

sprejemem za obstoječo tovarno kem. barv, krede, kaolina, samota. Potrebno 250.000 din. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Družabnik« 1552. d

Hranilna knjižica

Jadranske podun. banke, večja vsota, napredaj. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Večja vsota« 1515.

Družabnika

z denarjem za dva dobra proizvoda sprejemem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožen prodaje« — 1548. (d)

Hranilne knjižice

Ljublj. kreditne banke in Kmetijske hranilnice kupimo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gotovina« 1584. (d)

Lepa priložnost za neveste!

Mongol svila po 12 din, Crepe satin po 20 din pri TRPINU v Mariboru, Vetrinjska ulica 15

ZA MASAŽO

DIANA
FRANCOSKO ŽGANJE

Selitve in prevoz blaga

v vsaki količini z jamstvom in poceni za tuzemstvo, Italijo in obratno, vrši

Draga Guštin

prvo splošno prevoznitvo s tovornimi avtomobili

KROMATIČNE HARMONIKE OD:

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!
MEINEL & HEROLD d.o.o. ZAL.
TVORNIŠKE GLASBIL MARIBOR št. 102

Priložnost nakup!

Ne več za 2.600 din, temveč samo za 1.700 din dobite pogreznjivi šivalni stroj znamke VERITAS, najmodernejše opremljen s 25-letnim jamstvom, samo dokler še traja zaloge — pri trdki

Justin Gustinčič

Maribor, Tattenbachova ulica 14 in podružnici na Tržaški cesti (vogal Ptujске ceste)

'Jablu' za jabolčnik

Ako boste imeli pijače za domačo uporabo premalo, ako je Vaš sadjevec kisel, vse to si lahko pomagata, ako naročite priznani snov »Jablu«, iz katere napravite izvrsten jabolčnik ali hruškovec brez da rabite naravnega sadjeveca. — Z poštino stane 50 l 39.50, 100 l 69, 150 l 98 din. Stotine pohvalnih pisem.

Glavno zastopstvo »Jablu«, Podčetrtek.

Prav gotovo boste zadovoljni, če posetite

gostilno »pri Lovcu«

Rimska cesta 24 Bielwelsova cesta 2

Izborno vina in pivo v vrčkah. Mnogovrstna jedila. Topla špohovka 2 din, krofi z mareličnim nadevom 1.50 din, express-kava 1 din.

Zahtevajte povsod naš list!

Razglas

Občina Jesenice opozarja na razglas o licitaciji za oddajo obrtniških del za Mestno zavetišče na Jesenicah, ki je bil objavljen v »Službenih novinah« br. 19 od 26. januarja 1939. Vsi potrebni pripomočki se dobe pri občini Jesenice proti plačilu nabavnih stroškov.

Uprava občine Jesenice,
dne 31. januarja 1939.

ZAHVALA. — Ob izgubi naše ljubljene mame — gospe

JOSIPINE KASTELIC

v Bršljini — Novo mesto, Ljubljanska cesta 37 — se najiskrenejše zahvalujemo predvsem preč. duhovščini, primariju dr. M. Z. Cervinku za njegovo požrtvovalnost, sestram-usmiljenkam javne žen. bolnišnice v Novem mestu za ljubeznivo nego, vsem spoštovanim obiskovalcem ob njeni bolniški postelji, posebno pa vsem prijateljem, ki so jo obdarovali z venci, jo spremili na njeni zadnji poti in vsem, ki so se udeležili te najžalostnejše poti. Iz vsega srca se zahvalujemo pevcem »Sloge« za žalostinke. Skratka — vsem in vsakomur — najprisrčnejša zahvala.

Bršljin — Novo mesto 30. januarja 1939

Žalujoča družina Kastelčeva s sorodstvom

ZAHVALA. Prav vsem, ki so z menoj sočustvovali ob nenadni smrti mojega nepozabnega soproga

Ignaca Pernéta

inšpektorja drž. žel. v pokoju

izrekam v imenu vsega sorodstva najprisrčnejšo zahvalo. Zahvalujem se zlasti g. dr. Jemcu za njegov izredni trud, č. duhovščini, Zvezi industrijev ter njenemu uradništvu, šolskim in etanovskim tovarišem, imenoma univ. prof. dr. Lapajnetu in ne v zadnji vrsti hišnim najemnikom ter vsem darovalcem prekrasnega cvetja za njih pozornost. — Sv. maša zadušnica bo v torek, dne 7. februarja ob 8 pri glavnem oltarju v frančiškanski cerkvi.

Ljubljana, dne 1. februarja 1939.

Amalija Perné roj. Medica.

Umrli je skrben gospodar, mož in oče, brat in svak, gospod

Jože Marinič

posestnik v Dolni pri Ptuj

Pogreb bo v petek, 3. februarja ob 10 pri Sv. Duhu v Halozah.

Dolna pri Ptuj in Hajdina-Šoštanj, dne 1. februarja 1939.

Rodbini Marinič, dr. Marinič.

Potrli od neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je po volji Vsemogočnega, previden s tolažili sv. vere, zapustil naš ljubljani soprogo, skrbni oče, stari oče, tast, stric, svak, gospod

Simon Verhovšek

železničar v pok. in posestnik

ter se preselil po dolgem mukopolnem trpljenju, v 71. letu starosti, v boljše življenje.

Pogreb draga, nepozabnega nam pokojnika bo v četrtek, dne 2. februarja ob 16 iz hiše žalosti, Pobrežje, Nasipna št. 34, na magdalensko pokopališče.

Pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Pobrežje, Tezno, Maribor, dne 1. februarja 1939.

Žalujoče rodbine: Verhovšek in Kašman.